

IŠVEŽIMAI

Antanas Miškinis

*Mes buvom taikūs, paprasti artojai,
Savosios žemės kurmiai mes tikri...
Audra sugrįždama pasikartojo
Ir paskandino keršto sūkury.*

*Vėl grįžo mums pažįstami korikai,
Atsinešė Antikristo kėslus,
Visoj šaly su durtuvais iškriko,
Apsėmė mus kaip amaras priklus.*

*Iš baimės bąla veidas mums kaip
drobė,
Pašvelgus užmačių ir darbo jų –
Kryžius išdaužė ir namus išgrobė,
Miestelių aikštės taškomos krauju.*

*Kančia pritvinko neišpasakyta –
Ji liejasi per kalnus ir laukus.
Sugaudė ir susiundė viens prieš kitą,
Kad nežinai, kas dar išduos, įskųs.*

*Kuklaus mes buvom kraičio susikrovę,
Nesikėsinom turtų svetimų.
O Viešpatie! Kokia baisi tikrovė –
Paliekam be tėvynės ir namų.*

*Tai šie mes žmonės, paprasti, nežymūs,
Kankinti vargo įvairiais laikais,
Šiandieną atsidūrėm išvežimuos
Su alkstančiais ir mirstančiais vaikais.*

*Nuo gimto kelmo su krauju mus plėšo,
Sumindo batais kaustytais žaizdas.
Kur žėlė rūtos, plėsis varnalėšos –
Graudi aplinkui girdisi rauda.*

*Į ką dabar mums kreiptis pirmučiausia?
Poliariniuos pražūsime speiguos.
Marija, Dievo Motina Švenčiausia,
Kas, jei ne Tu, ateis mus ir paguos?*

*Pažvelk, kaip verkia moters ir vaikeliai,
Kaip motinos nualpsta liūdesy,
Kančias palengvink šito kryžiaus kelio, –
Visiems Tu, sako, Motina esi...*

Lietuvių tremtinių kapinės Krasnojarsko srityje.

NATO PA VIENBALSIAI PRIĖMĖ DEKLARACIJĄ „KARTU SU UKRAINA“: BŪTINA PEREITI PRIE „PRIEŠAKINĖS GYNYBOS“, DISLOKUOJANT ŽYMAI DIDESNĮ SKAIČIŲ KARIŲ IR ĮRANGOS RYTINIAME NATO FLANGE

NATO Parlamentinė Asamblėja (NATO PA), baigdamą šią pavasario sesiją, plenariniame posėdyje priėmė deklaraciją „Kartu su Ukraina“.

Dokumente be išlygų smerkiamas neišprovokuotas Rusijos karas prieš Ukrainą ir išsakomas tvirtas palaikymas Ukrainos demokratijai, nepriklausomybei, suverenitumui ir teritoriniam vientisumui. Pabrėžiama, kad atmetamos bet kokios Rusijos pastangos legitimuoti okupaciją ir teritorijos aneksiją, rengiant neteisėtus rinkimus ir referendumus. Konstatuojama, kad Putino karas Ukrainoje, nepriimtina ir agresyvi retorika, ultimatumai NATO sąjungininkams ir partneriams, taip pat grasinimai biologiniais, cheminiais, radiologiniais ir branduoliniais ginklais patvirtina, kad Rusijos veiksmai yra rimčiausia grėsmė Europos saugumo architektūrai ir įstatymų viršenybe grįstai pasaulio tvarkai. Visa tai iš

esmės keičia geopolitinę situaciją ir sukuria naują strateginę realybę, kurią NATO aljansas ir partneriai turi nedelsiant priimti.

Džiugu, kad NATO PA priėmė svarbius Seimo delegacijos pasiūlymus dėl deklaracijos teksto (paryškinta), kurie įtvirtina konkretesnes ir reikšmingas Ukrainai nuostatas.

NATO PA ragina valstybių narių vyriausybes ir parlamentus:

- tęsti ir stiprinti sankcijas tol, kol Rusija atsisakys neteisėtų veiksmų ir išves savo karines pajėgas iš visų tarptautinės teisės aktais pripažintų Ukrainos teritorijų;

- padidinti dalijimąsi žvalgybos informacija ir tvarų ginkluotės, ypač priešlėktuvinės, priešraketinės, priešlaivinės, taip pat artilerijos, amunicijos tiekimą skubiai reikalingą Ukrainai tam, kad šalis apsigintų nuo Rusijos agresijos;

- sutarti dėl kitų žingsnių padedant Ukrainos europinei ir euroatlantinei integracijai;

- patvirtinti, kad Ukraina pati sprendžia dėl savo ateities ir kad nė vienas sprendimas nebus priimtas be

Ukrainos dalyvavimo;

- reikalauti, kad Rusija atblokuotų kelius Ukrainos grūdų eksportui, kad būtų išvengta pasaulinės maisto krizės;

- remti tarptautines iniciatyvas, kad Rusija atsakytų už savo nusikaltimus Ukrainoje pagal tarptautinę teisę, tarptautinius žmogaus teisių ir baudžiamosios teisės aktus, ypač palaikant Tarptautinio Baudžiamojo Teismo ir Europos Sąjungos valstybių narių pradėtus tyrimus bei specialaus tarptautinio karinio tribunolo įsteigimą;

- laikyti Baltarusijos režimą atsakingu už paramą ir vaidmenį Rusijos invazijoje į Ukrainą, toliau taikyti ekonomines sankcijas;

- konstatuoti, kad tarptautinė bendruomenė niekuomet nepripažins Krymo okupacijos ir aneksijos, vadinamųjų Luhansko ir Donecko liaudies respublikų „nepriklausomybės“, Ukrainos teritorinių vandenių okupacijos ir Rusijos pastangų sukurti neteisėtas alternatyvias administracines struktūras, atsižvelgiant į Ukrainos nepriklausomybę, suverenitetą ir teritorinį vientisumą;

- spausti Rusiją, kad būtų pradėtos konstruktyvios derybos su Ukraina, įtvirtinant

paliaubas ir kariuomenės išvedimą iš Ukrainos teritorijos;

- ieškoti būdų, kaip bendrauti su Rusijos pilietine visuomene, remiant visus iniciatyvas, skirtas priešintis agresyviai Kremliaus politikai;

- skubiai pereiti prie priešakinės gynybos (angl. – forward defence) pozicijos, dislokuojant ženklų skaičių karių ir įrangos rytiniame NATO flange, taip užtikrinant pasirengimą apginti kiekvieną NATO teritorijos pėdą;

- naujoje NATO strategijoje aiškiai įvardyti Rusijos revizionizmą ir agresyvių veiksmus, kaip didžiausią grėsmę euroatlantiniam saugumui, pereinant prie priešakinės gynybos” bei tam pritaikant NATO poziciją ir gynybinius planus, ypač Rytų flange.

2022 m. gegužės 30 d., NATO PA, LRS

Dėmesio skaitytojams ir rėmėjams! Pranešame, kad „Dirvos“ priešatostoginė laida Nr. 10 bus išleista birželio 21 d. Po atostogų laikraštis išeis liepos 12 d.

Visiems skaitytojams ir rėmėjams linkime malonių vasaros atostogų!

ES PATVIRTINO ŠEŠTĄ SANKCIJŲ RUSIJAI PAKETĄ

Europos Sąjunga birželio 3 d. užbaigė šešto sankcijų Rusijai paketo tvirtinimo procedūrą, pranešė ES Tarybos spaudos tarnyba.

Sankcijų paketas apima tanklaiviais gabenamos rusiškos naftos importo draudimą ir išimtį šalims, dėl geografinės padėties ir infrastruktūros negalinčioms greitai nutraukti naftos importo naftotiekiu. Šalys sutarė, kad tęs pastangas šiam tikslui pasiekti.

Rusiškos naftos ketinama palaiptinti atsakyti per pusmetį, o naftos produktų – per aštuonis mėnesius.

Šeštoju paketu Rusijos didžiausias bankas „Sberbank“ bus atsietas nuo tarpbankinių atsiskaitymų sistemos SWIFT. Ta pati sankcija bus taikoma Baltarusijos bankui „Belinvestbank“, Rusijos bankams „Moskovskij kreditnyj bank“, „Rosselchozbank“.

ES taip pat papildė eksporto draudimus ir paslaugų teikimo apribojimus.

Į sankcijų sąrašus įtraukta 18 bendrovių ir 65 asmenys, vienaip ar kitaip susiję su karu Ukrainoje. Kalbant apie Baltarusiją, į sankcijų sąrašus papildomai įtraukta 12 asmenų ir aštuonios bendrovės. **LRT**

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Lietuvos Vyriausybė pritarė Aplinkos ministerijos parengtam naujojo laikotarpio Valstybiniam atliekų prevencijos ir tvarkymo planui. Jame numatyta organizuoti atliekų tvarkymą taip, kad pasiektume ambicingų žiedinės ekonomikos tikslų – 2030 m. ne mažiau kaip 60 proc. komunalinių atliekų Lietuvoje būtų pakartotinai panaudojama ir perdirbama, o sąvartynuose pašalinama ne daugiau 5 proc.

Ministrės Pirmininkės Ingrido Šimonytės vadovaujama Fizinio barjero prie sienos su Baltarusija projekto priežiūros komisijai bendrovės „EPSO-G“ atstovai pirmadienį pristatė projekto eigą. Projekto vykdytojams pasienyje liko nutiesti 25 kilometrus koncertinės ir maždaug trečdalį – 190 kilometrų – tvoros užtvoro. Fizinis barjeras jau yra įrengtas visuose jautriausiuose pasienio ruožuose, netoli Druskininkų, A. Barausko ir Adutiškio pasienio užkardų. Visas maždaug 540 kilometrų ilgio užtvoras bus įrengtas iki rugsėjo pradžios. Didžioji dalis fizinio barjero statybai reikalingų medžiagų jau yra atvežtos į Lietuvą. Planuojama, kad projektas bus įgyvendintas laikantis nustatytų terminų ir jam numatyto biudžeto – 152 mln. eurų.

Žengtas dar vienas žingsnis aukšto meistriškumo sportininkams svarbių permainų link: Vyriausybė pritarė Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos parengtam Sporto įstatymo pakeitimų projektui. Jame numatoma padidinti ir sulygtinti valstybės stipendijų dydžius turintiems negalia ir neturintiems negalios sportininkams, išplėsti valstybės stipendijas gaunančių sportininkų ratą ir valstybės lėšomis jiems užtikrinti socialines garantijas. Tam valstybė skirs 2,06 mln. eurų.

Siekdama sumažinti elektros ir dujų kainų augimo pasaulinėse rinkose įtaką galutinėms vartotojų sąskaitoms, Vyriausybė šiandien patvirtino tvarką, kaip gyventojams iš dalies bus kompensuojamos elektros ir dujų kainos. Tam yra skirta 570 mln. eurų. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (VERT) skaičiavimais, dujų kainų augimo daliniam kompensavimui numatyta 240 mln. eurų, elektros – 326 mln. eurų. Valstybė elektros vartotojams padengs iki 9 cent/kWh, o minimalus elektros tarifas, žemiau kurio nebus kompensuojama, turėtų siekti 24 centus. Dujas vartojantiems buitiniams vartotojams valstybė kompensuos 54 cent/m³ dujų tiekimo kainos. Kompensacijos pradės būti taikomos nuo liepos 1 d. ir galios 6 mėnesius.

Ukrainos verslams, kurie po šių metų vasario 24 d. nusprendė pradėti veiklą mūsų šalyje, Lietuva mokės subsidijas už įsikūrimą ir darbo vietų kūrimą. Vyriausybė trečiadienį pasitarime pritarė Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pateiktai šios subsidijų priemonės koncepcijai. Iš viso subsidijoms numatoma skirti iki 2 mln. eurų. Už verslo įsteigimą Lietuvoje numatyta vienkartinė 10 000 eurų, o už vienos naujos darbo vietos įsteigimą – 5 000 eurų subsidija. Vienam pareiškėjui gali būti skiriama subsidija ne daugiau kaip už 10 darbo vietų, skirtų pagrindinei jo ekonominei veiklai vykdyti, įsteigimą.

Jungtinėje Karalystėje minint karalienės Elžbietos II 70 metų valdymo jubiliejų – atgarsiai ir Lietuvoje. Lazdijų hipodromo tribūna pasipuoš iškaba lietuvių ir anglų kalbomis – „Karalienės Elžbietos II tribūna“. Leidimą suteikti šį vardą davė karališkieji rūmai.

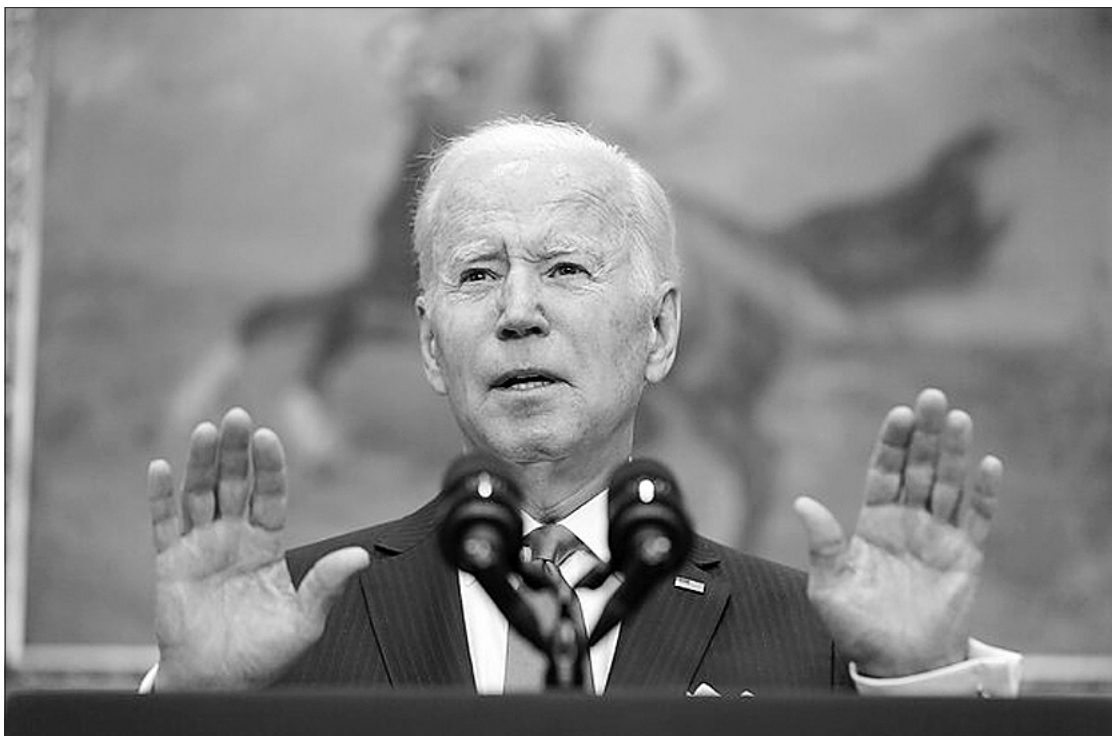
Pasaulinės aplinkos apsaugos dienos išvakarėse, Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) Botanikos sode, iškilmingai įteikta Prezidentinės Valdo Adamkaus bibliotekos ir Danos Gedvilienės fondo premija (5 tūkst. eurų), kurią šiemet komitetas paskyrė tvarios gyvenamosios populiarintojui Giedriui Bučiui, rašoma VDU pranešime žiniasklaidai. Atsiimdamas premiją G. Bučas susirinkusių svečių prašė susimąstyti, kokią planetą paliksime ateities kartoms? Jo teigimu, gyvename nuolatiniame kare.

Žinomas atlikėjas Egidijus Dragūnas neturės nugriauti Pavilnių regioniniame parke Vilniuje pastatyto namo – Vilniaus miesto apylinkės teismas birželio 3 d. atmetė Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos ieškinį. Pasak jos, nenustačius, kad šlaito nuolydis yra didesnis nei 15 laipsnių, teismas konstatavo, jog Saugomų teritorijų įstatymo 13 straipsnio 2 dalies reikalavimai dėl šlaito nuolydžio tūrio padidinimo ir užstatymo intensyvumo, nebuvo pažeisti.

Pietryčių Lietuvoje pradėtos retransliuoti dvi naujos televizijos programos, pranešė Lietuvos radijo ir televizijos centras. Naujos programos, „Belsat“ ir „TVP World“, yra Lenkijos visuomeninio transliuotojo „Telewizija Polska“ kuriamos programos. „Belsat“ transliuojama baltarusių ir rusų kalbomis, „TVP World“ – anglų kalba. Šias nemokamas televizijos programas galima priimti per vidaus ir išorės antenas Vilniuje, taip pat Vilniaus, Švenčionių ir Šalčininkų rajonuose.

Parengta pagal Lietuvos žiniasklaidos pranešimus

JAV STIPRINA RYŠIUS SU JAPONIJA IR PRISTATO AZIJOS PREKYBOS INICIATYVĄ

JAV prezidentas Joe Bidenas.

AP

JAV prezidentas Joe Bidenas gegužės 23 d. susitiko su Japonijos ministru pirmininku Fumio Kishida prieš pristatydami daugiašalę prekybos iniciatyvą, kuria siekiama sustiprinti Amerikos strateginę galią Azijoje.

Atvykęs į Japoniją po trijų dienų vizito kitoje svarbioje JAV sąjungininkėje Pietų Korėjoje, J. Bidenas gyrė Tokiją kaip „svarbų pasaulio lyderį“, prisijungusį prie JAV vadovaujamo spaudimo Rusijai dėl karo prieš Ukrainą.

„JAV ir Japonijos aljansas jau seniai yra taikos ir klestėjimo Indijos ir Ramiojo vandenynų regione kertinis akmuo, o Jungtinės Valstijos tebėra visiškai įsipareigojusios ginti Japoniją“, – sakė J. Bidenas po pokalbio su F. Kishida.

„Šiandien ir ateityje iššūkius spręsimės kartu“, – pridūrė JAV prezidentas.

JAV pareigūnai Japoniją ir Pietų Korėją apibūdina kaip Vašingtono atramos taškus prieš augančią Kinijos prekybinę ir karinę galią, taip pat kaip partneres Vakarų vadovaujame aljanse, siekiančiame izoliuoti Rusiją dėl jos invazijos Ukrainoje.

JAV nori parodyti, kad Ukrainos krizė neatitraukė jo dėmesio nuo Azijos, ir Japo-

nijos premjeras sveikino J. Bideno vizitą, surengtą tęsiantis karui.

„Jūsų vizitas į Japoniją tokiu metu rodo, kad Jungtinės Valstijos, kad ir kokia bebūtų padėtis, ir toliau stiprins savo dalyvavimą Indijos ir Ramiojo vandenynų regione“, – sakė Japonijos premjeras.

Šiaurės Korėja iki šiol neatsakė į Jungtinių Valstijų raginimus užmegzti dialogą, sako pareigūnai. Pasak J. Bideno, Šiaurės Korėja ignoruoja netgi siūlymus padėti kovoti su šalyje kilusiu ir sparčiai besiplečiančiu COVID-19 protrūkiu.

Baltieji rūmai informavo, kad ši padėtis bus viena iš J. Bideno ir F. Kishidos derybų darbotvarkės temų. Taip pat bus aptarta jų „bendra vizija dėl laisvo ir atviro Indijos ir Ramiojo vandenynų regiono“, nurodė Baltieji rūmai, pavartdami diplomatinę formulotę, reiškiančią siekį išlaikyti status quo, Kinijai plečiant savo įtaką.

JAV vadovas taip pat paskelbė pareiškimą dėl „stabilumo“ Taivano sąsiauryje, didėjant susirūpinimui dėl Kinijos spaudimo šiai demokratiškai valdomai saliai.

J. Bidenas pareiškė, kad JAV gintų Taivaną, jei Pekinas įsiveržtų į šią salą, ir perspėjo,

kad Kinija „flirtuoja su pavojumi“.

„Tokį įsipareigojimą prišiemėme“, – sakė jis, paklaustas, ar JAV kariniu būdu įsikištų, jei Kinija bandytų jėga perimti Taivano kontrolę.

„Mes sutikome su „vienos Kinijos“ politika, pasirašėme dėl to, bet mintis, kad ji [Taivanas] galima perimti jėga, yra tiesiog nederama“, – pridūrė JAV vadovas.

Manoma, kad F. Kishida taip pat paskelbs apie planus didinti išlaidas gynybai – tai itin opus klausimas Japonijoje, kurios pacifistinė konstitucija, priimta po Antrojo pasaulinio karo, leidžia šaliai turėti tik gynybinius pajėgumus.

Po bendros spaudos konferencijos su Japonijos vyriausybės vadovu J. Bidenas pristatė ilgai lauktą prekybos iniciatyvą – Indijos ir Ramiojo vandenynų regiono ekonominę programą (Indo-Pacific Economic Framework, IPEF), kuria, be kita ko, siekiama įtvirtinti Jungtinių Valstijų dalyvavimą regione.

Iš pradžių prie šios programos prisijungs 13 šalių, įskaitant Indiją ir Japoniją. Vis dėlto kyla klausimų, kaip ketinama užtikrinti, kad partnerės laikytųsi sutartų elgesio standartų.

LRT

VOKIETIJA SKYRĖ LĖŠŲ KARIUOMENĖS STIPRINIMUI, REAGUODAMA Į RUSIJOS GRĖSMĘ

Vokietijos parlamentas, reaguodamas į Rusijos grėsmę, birželio 3 d. balsavimu priėmė konstitucinę pataisą, leisiančią įsteigti 100 mlrd. eurų vertės fondą šalies gynybai sustiprinti.

Bundestago, parlamento žemųjų rūmų, deputatai tokia priemonei pritarė 567 balsais prieš 96, o 20 įstatymų leidėjų susilaikė. Balsavimas buvo surengtas centro kairiųjų vadovaujama vyriausybei ir kon-

servatyviajai opozicijai sekmdienį pasiekus susitarimą.

Šis istorinis žingsnis yra atsakas į daugelį metų skambančią glaudžių sąjungininkų kritiką, kad Berlynas nesugeba pasiekti NATO tikslo skirti gynybai 2 proc. BVP.

Priemonei dar turi pritarti parlamento aukštieji rūmai – Bundesratas.

„Tai momentas, kai Vokietija sako, kad esame šalia, kai mūsų reikia Europai“, – par-

lamentarams pareiškė Žaliųjų partijos delevuota užsienio reikalų ministrė Annalena Baerbock.

Praėjus trims dienoms nuo Rusijos invazijos į Ukrainą pradžios vasario pabaigoje vokiečių kancleris Olafas Scholzas pažadėjo suformuoti specialų 100 mlrd. eurų biudžetą, siekiant artimiausiais metais perginkluoti Vokietijos kariuomenę ir modernizuoti pasenusią gynybos įrangą.

LRT

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

1960 Town Dr., Naperville, IL 60565-2029

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
 19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$2.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai gražinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašyti rašinių nespausdiname.

TAI NE KLIEDESIAI, TAI – IDEOLOGIJA!

Ar neatrodo, kad kurį laiką svaiginomės iliuzijomis apie tai, jog Ukraina baigia sumušti Rusijos okupacinę kariuomenę? Galybė sudegintos rusų technikos, paskandinti laivai, penkiaženkliai skaičiai pasiekusi nukautų rusų karių statistika, ukrainiečių išlaisvinti miestai – visa tai vertė tikėti, kad pergalė čia pat. Deja, situacija primena Žiemos karą, kai sovietai, aklaai puolę Suomiją, karo pradžioje nusiplikino nasrus, bet vėliau tos klaidos nekartojo ir sukonzentravę jėgas puolė viena kryptimi, tuo priversdami suomių pasirašyti paliaubas, kurios jiems reikė didelių teritorijų praradimą. Bet tokia buvo Suomijos nepriklausomybės išsaugojimo kaina.

Bet gi dabar – ne 1940-iejai! Dabar yra devynios galybės visokiausių organizacijų, kurių pagrindinis tikslas – taika ir solidarumas pasaulyje. Devynios auklės – vaikas be galvos... Pasirodo, gyvename laike, kuriame griežtas tėvas su dirželiu rankoje būtų vertingesnis už tūkstantį auklių. Bet tokio tėvo nėra, ir Ukraina darosi vis panašesnė į našlaitę, kurią globoti ir ginti atsakomybės niekas nenori prisiimti, arba nėra pajėgūs net ir norėdami. Tad ar reikia stebėtis, kad Henris Kisindžeris, buvęs JAV valstybės sekretorius, Pasaulio ekonomikos forume Davose pareiškė, kad Ukraina turėtų atiduoti rusams dalį teritorijos, kad pasibaigtų karas. Jo manymu, gėdingas Rusijos pralaimėjimas sukeltų dar didesnę destabilizaciją, todėl geriausia būtų sugrįžti į tą poziciją, kuri buvo iki vasario 24 d., t. y. palikti rusams 2014 metais okupuotą Krymą ir separatistų užimtas Donecko ir Luhansko sritis. Panašių pasiūlymų yra buvę ir iš kitų aukščiausio rango Vakarų politikų, raginančių neeskaluoti padėties stipriais antiputiniškais pareiškimais, kalbančių, kad ginklų tiekimas Ukrainai tik atitolins taiką. Neįmanoma klausytis tokių kalbų nesipiktinant! Vėl ištinę nuo komforto Vakarų politikai siūlo nieko nekeisti, kad tik neprasidėtų pokyčiai! Kaip 1990 m., kai mums buvo siūloma „step by step“ – kad tik nepakenktume M. Gorbačioviui ir jo *perestrojkai*, kuri iš esmės reikė Sovietų Sąjungos išsaugojimą. Bet šiandien Ukrainoje vyksta dar baisnis dalykas – ukrainiečių tautos genocidas, kurį sąmoningai vykdo Rusija. Ir dėl to iš dalies kaltos tos pačios garsiai rėkujančios apie žmogaus teises demokratinės valstybės. Baisiausia, kad rusai laimi dvigubai – jie ne tik grobia Ukrainos teritorijas, bet ir skatina nepasitikėjimą bei nusivylimą demokratijos principais ir galimybėmis juos apginti.

Už naivumą Vakarų politikams kada nors visvien teks sumokėti. Rusija nesustos Ukrainoje ar Baltijos šalyse. Tą kategoriškai įrodo citatos iš buvusio Rusijos Dūmos vicepirmininko, oligarcho Michailo Jurjevo politinės fantastikos knygos „Trečioji imperija. Rusija, kuri privalo būti“: „Mes esame Eurazijos galia, didžiųjų Eurazijos imperijų paveldėtojai – Romos, Bizantijos, Mongolų ir Rusų-Sovietų, ir mes turime įvykdyti šimtmetį Eurazijos tikslą – sujungti į vieną imperiją visą šiaurinę Euraziją – nuo Atlanto iki Ramiojo vandenyno. Tačiau Europa per amžius bandė mus sunaikinti, pavergti ir susilpninti! Niekada daugiau mums neturi būti grėsmės iš Vakarų!“

Ir todėl pirmiausia, kuriant naują pasaulio tvarką, mūsų užduotis yra tokia: visa Europa turi įeiti į Rusijos imperiją nuo vandenyno iki vandenyno; tai yra ir mūsų istorinė misija, ir im-

KAIP V. PUTINAS IŠNAUDOJO VOKIEČIŲ KALTĖS JAUSMĄ POLITINIAIS TIKSLAIS

Žinomas amerikiečių istorikas Timothy'is Snyderis, kurio keletas knygų („Juodžemis“, „Tautų rekonstrukcija“ ir kt.) yra išverstos ir į lietuvių kalbą, neseniai davė interviu apie Rusijos karą prieš Ukrainą leidiniui „Der Spiegel“. Jis daug analizavo apie vokiečių kaltę rusams ir atsakomybę prieš juos Antrojo pasaulinio karo metais, susiejo juos su dabartine fašistine Kremliaus politika ir Vokietijos politikos evoliucija Ukrainos atžvilgiu.

Timothy'is Snyderis laiko dabartinę Vokietiją „demokratiškiausia Europos, o gal net ir pasaulio valstybe.“ Vokiečiai, anot istoriko, gali didžiutis savo atminimo kultūra ir antifazišmu, puoselejamu jų valstybėje. Vokiečių dauguma yra įsitikinę, kad viena iš svarbiausių demokratijos sąlygų yra nuolatinė konfrontacija su praeitimi, ypač Antruoju pasauliniu karu, teigia Timothy'is Snyderis.

Mano galva, būtent tokios konfrontacijos su savo istorija ilgą laiką mums stigo. Buvome linkę istoriją gražinti, nepalankius faktus ignoruoti arba išstumti juos į istorijos parašes. Tačiau paskutiniaisiais dešimtmečiais jaunoji istorikų karta, drąsesnės vyresniųjų kartos padedama, vis kritiškiau vertina didžiuosius praeities skaudulius, dėl tiesos nebijo konfrontuoti su sava istorija ir politikais, siekiančiais primesti visuomenei savo ideologinį praeities suvokimą.

Kaip pripažįsta daugelis tyrinėtojų, didžiausi vokiečių vykdyti nusikaltimai Antrojo pasaulinio karo metais vyko Rytų Europoje. Todėl ir vokiečių atminties politika glaudžiai susipynusi su Vokietijos Rytų politika (Ostpolitik).

Didžioji dalis XXI a. vokiečių iki 2022 m. vasario 24 d., kai Rusija užpuolė Ukrainą, manė, jog energetinių resursų pirkimas iš autoritarinės Rusijos valstybės yra ne tik naudingas verslas jų šaliai, bet ir moralinis sprendimas. Savotiška kaltės įvykdytos per Antrąjį pasaulinį karą Sovietų Sąjungai, išpirka.

Tačiau, Timothy'io Snyderio nuomone, vokiečiai per pastaruosius 30, o gal ir per 50 m.

moraliniu požiūriu padarė dvi rimtas klaidas – sumaišė kaltės jausmą su atsakomybe.

Vokietija 1941 m. užpuolė SSRS, kartu užpuolė ir Ukrainą, kuri nuo karo nukentėjo, ko gero, labiausiai iš visų sovietinių respublikų. Tačiau tiek Vokietija, tiek Sovietų Sąjunga, minėdama karą, Ukrainos nepastebėdavo. Jos tarsi nebuvo. Iš tikrųjų Ukraina keliasdešimt metų kentė okupaciją, buvo rusinama, vokiečių nacių okupacijos metais kentėjo holokaustą. Ukrainiečiai priešinosi tiek komunistiniam, tiek nacistiniam režimui bei jų okupacijai, kol 1991 m. atkūrė valstybingumą.

Vokietija po pralaimėto karo prieš sąjungininkus savo kaltę pirmiausiai pripažino žydams. Po žydų didelį kaltės jausmą vokiečiai jautė rusams. Po B. Jelcino revoliucijos ir V. Putino valdymo metais į Maskvą iš Vakarų, o ypač iš Vokietijos dažnai važiuodavo tiek žinomi politikai, tiek verslininkai, kurie užmerkėdavo akis prieš rusišką korupciją, žmogaus teisių pažeidimus ir lengvatiniomis sąlygomis pirkdavo dujas ir naftą, metalus ir deimantus. Visa tai buvo daroma su kaltės pojūčio rusams vėliava.

Vokietijos dėmesys Ukrainai nebuvo menkas. Į jos ekonomiką iš Vokietijos įlieta daugiau kaip du milijardai eurų vien per paskutinį dešimtmetį. Tačiau vokiečių požiūris į Ukrainą nebuvo toks svarbus kaip į Rusiją. Ukrainiečius vokiečiai laikė santykių su Rusija drumstėjais bei trukdytojais.

Kadangi vokiečiams kaltės jausmas rusams buvo svarbesnis už atsakomybę, jie neklausė rusų, kaip jie patys jaučia atsakomybę už praeitį, už Stalino ir jo klikos padarytus nusikaltimus tiek rusams, tiek visoms kitoms tautoms, kurias sovietai buvo užgrobę. V. Putinas ir jo žmonės mielai išnaudojo vokiečių kaltės jausmą kaip politinį argumentą. Rusijos vidaus politikoje nacizmo ir fašistų etikečių klijavimas buvo taikomas visiems V. Putino priešams. Užsienio politikoje rusai šias etiketes naudojo Putino, kaip kovotojo prieš neonacizmą ir fašizmą, autoritetui sustiprinti.

Kaip taikliai pastebėjo Timothy'is Snyderis, vokiečių tragedija buvo ta, kad jie už savo fašistų nusikaltimus Antrojo pasaulinio karo metais atleidimo ieškojo tarp tų, kurie patys buvo užsikrėtę fašizmo bacilomis, elgėsi kaip fašistai, skatino autoritarizmą bei imperinį mąstymą Rusijoje.

Karas prieš Ukrainą privertė Vokietiją iš esmės keisti užsienio politiką Rytų ir Vidurio Europoje. Nusigręžimas nuo Rusijos, palaipsnis naftos ir dujų atsakymas iš Rusijos, pasmerkimas rusų karo prieš Ukrainą ir ginklų tiekimas kovojančiai Ukrainai, šimtų tūkstančių Ukrainos pabėgėlių priėmimas („Deutsche Welle“ duomenimis, apie 80 tūkst. nuo karo pabėgusių ukrainiečių mokosi vokiečių kalbos ir ketina likti). Visa tai akivaizdžiai rodo Vokietijos politikos posūkį, kurio dalis apžvalgininkų yra nelinkę pastebėti ir iš vokiečių reikalauja daugiau, nei jie gali duoti.

Verta žinoti, kad Vokietijos karo pramonei ilgą laiką, valdant A. Merkel ir kitiems kanceleriams, buvo skiriama pernelyg mažai lėšų, kad būtų sukauptos minimalios ginklų atsargos. Sandėliuose jų paprasčiausiai nėra ir pažadėtus tankus Ukrainai dar reikia pagaminti. Galima guostis, kad gamyba jau vyksta. Su ginklų ir amunicijos trūkumu susiduria ne tik Vokietija, bet ir kitos NATO šalys. Dėl tų pačių priežasčių: Europa nesiruošė su niekuo kariauti, ji kūrė gerovės valstybes, į kurias lygiavosi ir Lietuva.

Tačiau pasukusi užsienio politiką labiau į Rytus, Vokietija ir toliau stengsis kartu su Prancūzija formuoti Europos Sąjungos užsienio politikos ašį. Tuo labiau, kad iš ES pasitraukus Didžiajai Britanijai, ši siekia sudaryti savo vadovaujamą aljansą, nepriklausomą nuo ES. Į aljansą norima įtraukti ir dalį ES valstybių, tarp jų ir Baltijos šalis.

Britai, būdami ES, jautėsi per daug suvaržyti ir užgožti vokiečių ir prancūzų. Didžioji Britanija, keletą šimtmečių buvusi didžiausia pasaulio imperija, Europos Sąjungoje jautėsi kaip ne savame kailyje. Britai, norėdami dalyvauti pasaulio geopolitikoje ir turėti balsą joje, turėjo apsispręsti ir tapti savarankišku žaidėju. To norėjo konservatyvus britų elitas ir jis to pasiekė, nors ir nedidele balsų dauguma per referendumą. Tai suskaldė Didžiosios Britanijos visuomenę, paskatino Škotijos ir Šiaurės Airijos separatistines nuotaikas.

Vytautas Plečkaitis, Kovo 11 akto signataras

peratvyvas mūsų saugumui. Kas pasiduos gražiuoju – gerai, kas nori kovoti – prašom, taip dar geriau, nes, kaip vienas poetas rašė, „sandoris tvirtas tada, kai dėl jo liejasi kraujas“.

(Yra šioje knygoje ir apie mus – „pribaltus“: „...tai, jog daugelį pribaltų ištrėmėm į lagerius, Sibirą, darėm iš tikrųjų be reikalo. Reikėjo ne tremti, o sušaudyti, ir ne daugelį jų, o visus (...) todėl pradėję įsiveržimą mes žudysim ir griausim, kiek tiktai galėsime, nes pribaltams pasigailėjimo nebus“.)

Sakysite, kliedesiai? Nieklo panašaus – Hitlerio ideologo Alfredo Rosenbergo kliedesius prieš Antrąjį pasaulinį karą irgi mažai kas laikė už gryną piną.

Kęstutis Šilkūnas

SAJŪDŽIO ISTORIJA – PASKATA IR OPTIMIZMO ŠALTINIS DABARČIAI, ĮPAREIGOJIMAS NENULEISTI RANKŲ IŠŠŪKIŲ AKIVAIZDOJE

Sajūdžio suvažiavimas.

ELTOS nuotr.

Birželio 3-ąją sukankant Sajūdžio 34-osioms metinėms, Ministrė Pirmininkė **Ingrida Šimonytė** sveikino visus

vardan Lietuvos nepriklausomybės jo ištakose dirbusius žmones ir Vyriausybės vardu reiškia padėką.

„Sajūdžio istorija yra pamoka, kad ten, kur esama didžiulės žmonių vienybės ir valios, įmanoma tai, kas atrodo sunkiai

tikėtina ir galbūt prieštarauja tikimybėms. Tuomet, kai kūrėsi Sajūdis, nepriklausoma Lietuva galėjo daug kam atrodyti kaip mirażas, bet tik ne tiems, kurie tikėjo ir ryžosi veikti. Norėčiau, kad šios Sajūdžio pirmieji savybės ir pavyzdžiai ne tik iš pagarbos nebūtų pamiršti šių dienų Lietuvoje, bet ir taptų paskata, optimizmo šaltiniu, o kartu ir įpareigojimu nenuleisti rankų tada, kai mūsų priešakyje stoja iššūkiai.

Rusijos karas Ukrainoje visu savo brutalumu primena, kad laisvė nėra savaime suprantama duotybė, kartais ją tenka ginti ir pačia didžiausia – gyvybės – kaina. Sajūdžio steigėjai ir jais pasekusi Lietuva anuomet suprato, kad laisvė visgi verta pastangų, rizikos ir pasiaukojimo, taip įkūnydami kilniausius tautos

bruožus ir sukūrė istoriją, už kurią esame dėkingi“, – sakė Ministrė Pirmininkė.

1988 m. birželio 3 d. Lietuvos mokslų akademijos salėje buvo įkurta iniciatyvinė Lietuvos Persitvarkymo Sajūdžio grupė, į kurią išrinkti 35 nariai, daugiausia meno ir mokslo veikėjai. Netrukus Lietuvos miestuose ėmė steigti Sajūdžio rėmimo grupės, pradėta leisti periodinė spauda, įvyko pirmieji daugiataukstantiniai mitingai.

Sajūdžio įgarsintam Lietuvos nepriklausomybės siekiui pritarimą išreiškė didžioji Lietuvos gyventojų dalis, palaikiusi Sajūdį rinkimuose į Lietuvos SSR Aukščiausiąją Tarybą 1990 m. vasarį. Tų pačių metų kovo 11 d. paskelbtas Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo aktas. **LRV**

SEIMO LAISVĖS KOVŲ IR VALSTYBĖS ISTORINĖS ATMINTIES KOMISIJOS PIRMININKĖS PAULĖS KUZMICKIENĖS PRANEŠIMAS: „ATĖJO LAIKAS APVALYTI VIEŠĄSIAS ERDVES“

Viešojoje erdvėje pasirodžius raginimams nukelti sovietmetį šlovinančius paminklus, birželio 2 d. spaudos konferencijoje Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos pirmininkė **Paulė Kuzmickienė** pristatė Draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymo projektą. Įstatymu siūloma nustatyti totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų draudimo būdus ir pašalinimo iš viešųjų erdvių tvarką.

Anot komisijos pirmininkės, parengtame įstatymo projekte kalbama ne tik apie totalitarinių ir autoritarinių režimų draudimą, bet ir apie propagandos skleidimo prevenciją. Šio įstatymo tikslas – per galimą trumpiausią laiką iš viešųjų erdvių išvalyti likusius propagandinius ženklus. Seimo narė teigia, kad praėjo trisdešimt keleri laisvos ir nepriklausomos valstybės metai, tačiau miestų aikštėse, skveruose, gatvių pavadinimuose vis dar yra išlikusių totalitarinio režimo simbolių.

„Miestų ir rajonų gatvėse išlikę simboliai ir monumentai šiandien Putino režimo išnaudojami kaip propagandiniai mygtukai – tai matome Ukrainoje ir likusiame pasaulyje. Šiais paliktais simboliais iškreiptai pasakojami mūsų, kaip valstybės, išgyvenimai, mūsų patirta dviejų okupacijų drama“, – teigia Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos pirmininkė P. Kuzmickienė.

Seimo narė pabrėžė, kad propagandinių ženklų turi ne-

likti, tačiau labai svarbu pasakyti, kad šis įstatymas yra ne tik apie erdvių išvalymą, bet, anot komisijos pirmininkės, tai yra ir apie „galvų išvalymą“, ir svarbu toliau vykdyti istorinius tyrimus.

„Mums reikėtų galvoti ne kaip pakeisti ženklą, bet turime daugiau pasakoti, kas mums nutiko, kokią istoriją išgyvenome, turėtume daugiau kalbėti apie įvykdytus šių baisių režimų nusikaltimus, daugiau apie tai pasakoti mokyklose, kad suprastume ne tik, kas buvo su sovietais kolaboravęs politinis veikėjas, kuriam skirtas paminklas, bet ir kaip jis veikė, ką mums toks jo veikimas reiškė. Nuosekliai tęsdami tokią politikos kryptį, bendradarbiaudami su istorikais, galėtume geriau pasiruošti Kremliaus propagandiniam karui“, – svarstė parlamentarė.

Įstatymo projekto pristatyme dalyvavęs VDU Teisės fakulteto dekanas prof. dr. **Dainius Žalimas** teigė, kad teisiniu požiūriu tokie įstatymai yra pagrįsti ir būtini dabartinėmis sąlygomis. Anot jo, Europoje yra priimta koncepcija, pagal kurią negali būti piktnaudžiaujama saviraiškos laisve ir kitomis politinėmis laisvėmis, siekiant sugriauti demokratinės santvarkos pagrindus. Viena iš tokių grėsmių yra autoritarizmo ir totalitarizmo ideologijos sklaida.

„Lietuvoje nusistovėjusi konstitucinė tradicija, kad su Lietuvos demokratinės konstitucinės santvarkos pagrindais yra nesuderinama

Iš kairės: Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro istorikė Mingailė Jurkutė, Raseinių rajono meras Andrius Bautronis, Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos pirmininkė Paulė Kuzmickienė ir VDU Teisės fakulteto dekanas prof. dr. Dainius Žalimas. *Seimo kanceliarijos nuotr. (aut. Viktorija Chorna)*

abiejų totalitarinių režimų sklaida. Nesuderinamas autoritarizmas kaip toks. Šis įstatymas, mano požiūriu, siekia išlaisvinti viešąsias erdves, jis taip pat papildo, kas buvo priimta seniau – simbolikos draudimą, kriminalizavimą už režimų nusikaltimų teisinimą arba neigimą, – dabar įtraukiame ir viešuosius objektus, kurie skleidžia totalitarinių režimų propagandą. Mano požiūriu, šis įstatymas būtinas kalbant apie Rusijos ir Baltarusijos atsakomybę už agresiją Ukrainoje, kur aiškiai pastebimas ryškus ideologinis pagrindas. Šiuo įstatymu tam tikra prasme mažinamos galimybės Lietuvoje skleisti šią ideologiją“, – teigė prof. dr. D. Žalimas.

Lietuvos gyventojų geno-

cido ir rezistencijos tyrimo centro istorikė **Mingailė Jurkutė** spaudos konferencijoje teigė, kad desovietizacijos įstatymas yra svarbus siekiant sutvarkyti miestų ir miestelių viešąsias erdves. Anot istorikės, labai svarbu kalbėti apie prevenciją ir tęsti diskusijas apie šių režimų nusikaltimus, apie gilesnį poveikį mūsų visuomenei.

Raseinių rajono meras **Andrius Bautronis** spaudos konferencijoje dalijosi savi- valdybėje sukaupta patirtimi, kaip pavyko pašalinti rajone užsilikusius monumentus. Anot Raseinių rajono mero, šis desovietizacijos įstatymas savivaldai sudarys gerą galimybę iš viešųjų erdvių pašalinti užsilikusius balvonus. „Susitvarkėme su tuo

puikiai – mes tuos balvonus paslėpėme po juodu audeklu, įvardydami, kad jiems jau artėja gedulas. Vėliau kreipėmės į Kultūros paveldo departamentą, prašydami juos išbraukti iš registro, taip jų nebesaugant, ir kuo įmanoma greičiau pašalinti iš viešųjų erdvių. Kultūros ministerijos atliepti lūkesčiai ir pakeistos tvarkos ir šis lygiagrečiai atsiriantis desovietizacijos įstatymas yra geras dalykas savivaldai. Po uždengimų ir kreipimusi gavome leidimą laikinai nukelti tuos balvonus. Šią savaitę Raseiniai jau nukelia sovietinius monumentus ir valo savo viešąsias erdves“, – pasakojo Raseinių rajono meras A. Bautronis.

TS-LKD frakcijos viešieji ryšiai

UŽ LIETUVOS ŽMONIŲ PINIGUS – KARINIS DRONAS PERGALEI UKRAINOJE LAIMĖTI

Pristatyti kovinio drono perdavimo Ukrainai planai, svarstoma galimybė nupirkti „Bayraktar“ sistemą ir Lietuvai. Iš kairės: Arvydas Anušauskas, Andrius Tapinas ir Vilius Semeška. **LR KAM**

Lietuvos krašto apsaugos ministras Arvydas Anušauskas, viceministras Vilius Semeška ir visuomenininkas Andrius Tapinas birželio 3 d. Krašto apsaugos ministerijoje vykusioje spaudos konferencijoje pristatė Lietuvai Turkijos dovanojamo „Bayraktar TB2“ bepiloto orlaivio perdavimo Ukrainai planus.

Birželio 1-2 dienomis Ankaroje ir Stambule vykusių derybų metu viceministras V. Semeška su Turkijos atstovais sutarė, kad Lietuvai bepilotis orlaivis bus padovanotas su optika ir kitais būtiniais priedais, o Krašto apsaugos ministerija pasirūpins, kad prieš perdavimą Ukrainai jis būtų pilnai apginkluotas.

„Krašto apsaugos ministerija ir Lietuvos kariuomenė šią dovaną priima ir dėkoja Turkijai. Dabar darysime namų darbus: sudarysime sutartis, aprūpinsime „Bayraktar“ kovinį droną amunicija, tam bus panaudota dalis Lietuvos žmonių surinktos pinigų sumos“, – sako ministras A. Anušauskas.

Pasak ministro, „Bayraktar“ kovinių dronų sistema svarstoma įsigyti ir Lietuvos gynybinėms reikmėms.

„Rimtai vertiname įsigyti „Bayraktar“ sistemą, kurią Lietuvos kariuomenė išmokytų valdyti ir panaudoti. Galbūt ukrainiečiai galėtų pagelbėti mums dėl taktikos

iš savo pusės. Norint įsigyti visą sistemą, artimiausiais mėnesiais siųsime į Turkiją ekspertus. Sutartį įgyvendinti galima bus galima po metų arba dvejų. „Ant lentynas“ šiuo metu stovėjo vienas „Bayraktar“, o kitus reikia pagaminti“, – sakė A. Anušauskas.

Anot viceministro V. Semeškos, Turkijos įmonė „Bayraktar“ įsipareigojo parengti kovinį droną per artimiausias savaites, o tuomet į Lietuvą jį atsigabenti turėtų Lietuvos kariuomenės Karinės oro pajėgos.

„Pagrindinis tikslas – kuo labiau prisidėti prie Ukrainos laisvės kovos. Lietuvos žmonėmis susižavėję Turkijos atstovai aiškiai pasakė: „tai, ką jūs visuomenė padarė, mes neturime moralinės teisės priimti į savo sąskaitą.“ Gavome pažadą, kad mūsų „Bayraktar“ gali būti paruoštas iki šio mėnesio pabaigos. Tuomet turėsime atsigabenti jį į Lietuvą ir perduoti Ukrainai“ – kalbėjo viceministras V. Semeška.

Po „Bayraktar TB2“ apginklavimo likusi Lietuvos piliečių surinkta pinigų suma (apie 4,4 mln. eurų) Turkijos atstovų pageidavimu bus skirta humanitarinei, gynybinei, logistinei ar atstatomajai pagalbai Ukrainai. Akcijos iniciatorius Andrius Tapinas teigia, kad sprendimas dėl konkrečios paramos bus

priimtas pasitarus su Krašto apsaugos ministerijos vadovybe ir pinigus aukojusiais žmonėmis.

„Ši akcija svarbi ne tik dėl to, kad gavome „Bayraktar“ Ukrainai ir dar turime lėšų papildomai paramai, o ir dėl to, kad per šią savaitę Lietuvos vardas skambėjo bene garsiausiai per ilgus metus. Turkija pageidauja, kad po „Bayraktar“ apginklavimo likusi pinigų suma būtų skirta humanitarinei, gynybinei, logistinei paramai Ukrainai. Su Krašto apsaugos ministerijos vadovybe pasitarsime, sužinosime Ukrainos pagrindinius poreikius, o tuomet nuspręsimė. Galbūt ši parama turės dar didesnę tiesioginę įtaką kare nei „Bayraktar“ kovinis dronas“, – kalbėjo A. Tapinas.

Lietuva deda visas pastangas remdama Ukrainos valstybingumą ir nepriklausomybę, rėmė ir remt Ukrainą visomis įmanomomis priemonėmis, įskaitant karinę, finansinę, humanitarinę ir visą kitą reikiamą paramą.

Iki šiol Ukrainai suteikta Lietuvos karinė parama apima oro gynybos sistemas „Stinger“, prieštankinius ginklus, šarvines liemenes bei šalmsus, 120 mm minosvaidžius, šaulių ginklus, amuniciją, termovizorius, dronus, antidronus, stebėjimo radarus.

KAM / A. Garbar.

ŠVEICARIJOJE SURENGTA DISKUSIJA KOVOS SU DEZINFORMACIJA KLAUSIMAI

Birželio 2 dieną Ženevoje, Šveicarijoje, Pasaulio informacinės visuomenės viršūnių susitikimo forumo metu, įvyko Lietuvos inicijuota diskusija dezinformacijos tema.

Renginio metu pristatyta Lietuvos patirtis kovojant su dezinformacija ir užtikrinant jos prevenciją, taip pat aptarti būdai,

siekiant vieningo požiūrio į kovą su dezinformacija, pabrėžta žmogaus teisių, skaitmeninės įtraukties ir švietimo svarba, siekiant užtikrinti prieigą prie įvairių informacijos šaltinių bei būtinybę skatinti gerųjų praktikų plėtrą ir skirtingų sričių atstovų bendradarbiavimą.

Diskusijoje dalyvavo ir

savo įžvalgomis dalinosi Lietuvos ekonomikos ir inovacijų viceministrė **Eglė Markevičiūtė**, Vyriausiosios žmogaus teisių komisarės biuro, Europos išorės veiksmų tarnybos, Europos skaitmeninės žiniasklaidos observatorijos atstovai, Ukrainos nuolatinė atstovė Ženevoje **Yevheniia**

PASAULIS IR LIETUVA

Gegužės 19 d. Lietuvos ambasada sukvietė draugus į šį pavasarį Ukrainoje tragiškai žuvusio lietuvių režisieriaus **Manto Kvedaravičiaus** 2016 metų dokumentinio filmo „Mariupolis“ peržiūrą. Pristatydama filmą ir autorių, ambasados patarėja, laikinai atliekanti ambasados vadovo funkcijas Virginija Umbrasienė pabrėžė, kad, kaip teigė autorius, filmas, kurio veiksmas vyksta Mariupolyje ankstesnio karo metu, yra ne apie karą, bet apie gyvenimą, gyventą nepaisant karo. Filmuoti gyvenimą karo įkaitu tapusiame Mariupolyje M. Kvedaravičius nuvyko ir dabar, tačiau buvo brutaliai nužudytas.

Nebelieka COVID-19 apribojimų atvykstantiems iš užsienio. Nuo 2022-05-01 keliautojams, atvykstantiems į Lietuvą iš bet kurios pasaulio šalies, netaikomi jokie su COVID-19 valdymu susiję reikalavimai: prieš kelionę nereikia atlikti COVID-19 testo, net jei asmuo nėra persirgęs ar vakcinuotas, nereikia pildyti Nacionalinio visuomenės sveikatos centro anketos, taip pat neribojamas užsieniečių atvykimas. Atkreipiame dėmesį, kad Rusijos Federacijos ir Baltarusijos Respublikos piliečių prašymų išduoti vizą priėmimas Lietuvos Respublikos vizų tarnybose užsienyje yra sustabdytas.

LR užsienio reikalų viceministras Raimundas Karoblis birželio 3 dieną dalyvavo Europos Sąjungos (ES) Užsienio reikalų tarybos susitikime prekybos klausimais, kuriame ES prekybos ministrai rengėsi 12-ajai Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) ministrų konferencijai, vyksiančiai šių metų birželio 12-15 dienomis Ženevoje, Šveicarijoje. Prekybos ministrai sutarė, jog būtina toliau intensyviai dirbti, siekiant pažangos maisto tiekimo saugumo, PPO reformų ir PPO atsako į pandemiją klausimais.

Birželio 3 dieną Tbilisyje, Sakartvele, įvyko regioninis Lietuvos atstovybių vadovų susitikimas, kuriame dalyvavo užsienio reikalų viceministras Mantas Adomėnas, Lietuvos ambasadorė Armėnijoje Inga Stanytė-Toločkienė, ambasadorius Azerbaidžane Egidijus Navikas, ambasadorius Sakartvele Andrius Kalindra ir ambasadorius Turkijoje Ričardas Degutis.

Lietuvos nuolatinis atstovas Cheminio ginklo uždraudimo organizacijoje (angl. *Organisation for the Prohibition of the Chemical Weapons, OPCW*) ambasadorius Vidmantas Purlys birželio 3 dieną pasirašė susitarimą su OPCW Generaliniu direktoriumi Fernandu Arias dėl savanoriško Lietuvos įnašo į organizacijos Patikos fondą, skirtą inspektorių misijoms į Siriją finansuoti. Užsienio reikalų ministerija šiam tikslui skyrė 30 tūkst. eurų.

Lietuvos ambasada Ispanijoje gegužės 31 dieną surengė Lietuvos, kaip patrauklios turizmui šalies, pristatymą Madride kartu su Lietuvos nacionaline turizmo skatinimo agentūra „Keliauk Lietuvoje“ ir skrydžių bendrove „airBaltic“.

Gegužės 27 dieną baigėsi dvi dienas trukęs kasmetinis **Vilniaus Rusijos forumas**, kuriame dalyvavo užsienio reikalų ministras Gabrielius Landsbergis bei žinomi Rusijos pilietinės visuomenės atstovai, žmogaus teisių gynėjai, tarptautinių analitinių centrų ekspertai, žurnalistai, akademikai ir politikai. Šiais metais pagrindinis dėmesys diskusijų metu skirtas Rusijos agresijai prieš Ukrainą, demokratinės Rusijos perspektyvoms, itin blogėjančiai žmogaus teisių padėčiai Rusijoje, režimo vykdomam totaliniam savo pačių piliečių persekiojimui. Per tris mėnesius nuo karo prieš Ukrainą pradžios Rusiją paliko apie 4 mln. gyventojų. Vilniaus Rusijos forumas rengiamas nuo 2014 metų, forumą organizuoja Užsienio reikalų ministerija kartu su Rytų Europos studijų centru.

Lietuvos ambasadorė Islandijai Asta Radikaitė Reikjavike gegužės 31 dieną įteikė skiriamuosius raštus Islandijos prezidentui **Gudniui Th. Johanssonui**. Ceremonijos metu ambasadorė padėkojo už nuoširdžią Islandijos draugystę ir didelę paramą Lietuvai siekiant nepriklausomybės 1991 metais. Kopenhagoje (Danija) reziduojanti ambasadorė A. Radikaitė yra septintoji Lietuvos ambasadorė Islandijai. Islandija - pirmoji iš Vakarų valstybių oficialiai pripažino Lietuvos nepriklausomybę 1991 metų vasario 11 dieną.

Parengta pagal Lietuvos žiniasklaidos pranešimus

Filipenko, diskusiją moderavo Lietuvos nuolatinis atstovas Jungtinių Tautų (JT) biuro ir kitų tarptautinių organizacijų Ženevoje ambasadorius **Darius Staniulis**.

Atkreiptas dėmesys, kad ypač svarbu didinti visuomenės atsparumą dezinformacijai, gebėjimą atskirti faktus ir

kritiškai juos vertinti.

Dalyviai pabrėžė dezinformacijos kaip reiškinio kompleksiskumą, informacijos prieinamumo ir informacijos šaltinių pluralizmo svarbą, manipuliavimo informacija pavojus, turinio ribojimo aspektus ir poreikį imtis jo ribojimo tik išskirtiniais atvejais. **LR URM**

LIETUVOS IR JUNG TINĖS KARALYSTĖS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTRAI LONDONE PASIRAŠĖ DVIŠALIO BENDRADARBIAVIMO DEKLARACIJĄ

Foreign, Commonwealth & Development Office. photo

Gegužės 23 dieną užsienio reikalų ministras Gabrielius Landsbergis Londone, Jungtinėje Karalystėje (JK), susitiko su JK užsienio reikalų valstybės sekretore Elizabeth Truss.

Susitikimo metu aptarti atsako į Rusijos karinę agre-

siją prieš Ukrainą, paramos Ukrainai, NATO rytinio flango stiprinimo ir dvišalio bendradarbiavimo klausimai.

Ministras G. Landsbergis pabrėžė, kad turime tęsti spaudimą Rusijai nutraukti karinę agresiją prieš Ukrainą. „Šian-

dien Ukraina gina Europą nuo Rusijos grėsmės. Kasdien yra griunami jos miestai ir žūsta žmonės. Jungtinė Karalystė parodė išskirtinę lyderystę, smerkdama Kremliaus agresiją, teikdama karinę, humanitarinę bei finansinę paramą

Ukrainai, taip pat įvesdama precedento neturinčias sankcijas”, – sakė G. Landsbergis.

Ministrai aptarė būtinybę sutelkti pastangas ir partnerius, kuo greičiau rasti būdą atblokuoti Odesos uostą ir užtikrinti ukrainietišku grūdų tiekimą ant bado slenkščio atsidūrusiems šalims.

Ministras G. Landsbergis padėkojo E. Truss už NATO rytinio flango stiprinimą. „Papildomų JK karių dislokavimas regione prisideda prie NATO atgrasymo ir gynybos. Esame dėkingi Jungtinei Karalystei už aktyvų dalyvavimą ir lyderystę, užtikrinant Baltijos regiono saugumą, o neseniai Lietuvoje dislokuotas Nuolatinųjų jungtinių pajėgų štabas yra naujusias ir labai svarbus to pavyzdys”, – sakė G. Landsbergis.

Susitikimo metu taip pat buvo aptarti aktualūs dvišalio bendradarbiavimo klausimai bei pasirašyta bendra dvišalio

bendradarbiavimo deklaracija, kuria Lietuva ir Jungtinė Karalystė įsipareigoja stiprinti strateginį bendradarbiavimą, puoselėti politinį dialogą, glaudžiai bendradarbiauti gynybos ir saugumo, kovos prieš tarptautinį nusikalstamumą, ekonomikos, technologijų ir dvišalės prekybos bei švietimo mokslo ir kultūros srityse.

„Mūsų šalis sieja bendros vertybės, bendra strateginė vizija, vertybėmis grįsta užsienio politika. Džiaugiuosi, kad šią deklaraciją pasirašome šiemet, kai švenčiame Lietuvos ir Jungtinės Karalystės diplomatinių santykių užmezgimo šimtmetį”, – pabrėžė ministras G. Landsbergis.

Vizito Londone metu Lietuvos užsienio reikalų ministras taip pat dalyvavo tyrimų centro „Council on Geostrategy” apskrito stalo diskusijoje, kurioje buvo diskutuojama apie karą Ukrainoje ir jo įtaką Europos saugumo ateičiai. **LR URM**

VILNIUJE SUSIRINKO LIETUVOS EKONOMINIAI ATSTOVAI UŽSIENYJE

Vilniuje susirinko Lietuvos ekonominiai atstovai užsienyje.

LR URM

Gegužės 24–27 dienomis vyko Lietuvos diplomatų, dirbančių ekonomikos srityje, komercijos, žemės ūkio, mūštinės ir transporto atašė metinis suvažiavimas, kuriame dalyvavo 45 Lietuvos diplomatinių atstovybių ir konsulinį įstaigų atstovai.

Ekonominiai atstovai kartu su Užsienio reikalų, Ekonomikos ir inovacijų, Žemės ūkio ir Susisiekimo ministerijų, viešųjų įstaigų „Inovacijų agentūra”, „Investuok Lietuvoje”, „Keliauk Lietuvoje” ir „Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūra” bei asocijuotų verslo struktūrų atstovais aptarė ekonominės diplomatijos aktualijas ir uždavinius, galimybes didinti lietuviškų prekių eksportą, pritraukti naujų užsienio investicijų ir turistų. Suvažiavimo metu taip pat vyko susitikimai su Lietuvos įmonėmis, ekonominiai atstovai lankėsi Gyvybės mokslų

centre, Fizinių ir technologijos mokslų centre, AB LitGrid, taip pat buvo pristatytas Lietuvos maisto pramonės eksporto potencialas.

„Ekonominės diplomatijos aktualijos yra susijusios ir su dabartiniais iššūkiais ir su galimybėmis. Vykdydami strateginę diversifikaciją ir, aktyviai dirbdami su demokratiniiais partneriais, krizes siekiame paversti naujomis galimybėmis Lietuvos verslui. Ekonominį atstovų vaidmuo šiame procese yra itin svarbus”, – pabrėžė užsienio reikalų viceministras Egidijus Meilūnas. Viceministras akcentavo, kad Vyriausybės programoje ekonominei diplomatijai ir jos vaidmeniui, kuriant Lietuvos gerovę, skiriamas ypatingas dėmesys ir ji yra vienas iš svarbiausių Lietuvos užsienio politikos dėmenų.

Pirmosios suvažiavimo dienos, skirtos Lietuvos pramonės eksporto galimybių

pristatymui, metu Lietuvos pramoninkų konfederacijos (LPK) prezidentas Vidmantas Janulevičius pristatė Lietuvos pramonės galimybes, įvardino pagrindines problemas ir iššūkius, su kuriais susiduria įmonės, ir kaip diplomatinės atstovybės galėtų prisidėti prie sprendimų.

Lietuvos diplomatinių atstovybių, LPK bei lietuviškų įmonių atstovai diskutavo apie Lietuvos pramonės eksporto rinkų diversifikacijos galimybes, diplomatinių atstovybių vaidmenį pasikeitusioje geopolitinėje ir geoeconominėje aplinkoje.

Maisto pramonei skirtoje dienoje Kaune susirinkusiuosius sveikino žemės ūkio ministras Kęstutis Navickas, pranešimuose ir diskusijose aptartas Lietuvos maisto pramonės potencialas ir ekonominės diplomatijos svarba, ekonominiai atstovai iš Ja-

ponijos, Pietų Korėjos, Kanados ir Jungtinių Amerikos Valstijų pristatė savo patirtis skatinant Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų eksportą pasaulyje. Apvalaus stalo diskusijoje kartu su eksportuojančių įmonių atstovais aptarti verslo lūkesčiai bei ambasadų galimybės prisidėti prie šio sektoriaus eksporto skatinimo.

Suvažiavimo metu Vilniuje ir Kaune suorganizuota beveik 600 susitikimų su įmonėmis, atstovaujančiomis žemės ūkio ir maisto pramonės, inžinerinės, energetikos, transporto ir logistikos, tekstilės, statybų pramonės ir kitiems sektoriams, taip pat su Lietuvos spaustuvinių, jūrų krovos kompanijų asociacijų atstovais.

Ekonomikos ir inovacijų viceministrė Jovita Nelipšienė pristatė Lietuvos ekonomikos konkurencingu-

mo politikos naujoves, viceministrė Eglė Markevičiūtė pristatė Inovacijų politikos reformą, o VŠĮ „Inovacijų agentūra”, „Investuok Lietuvoje” atstovai kartu su diplomatais ir specialiaisiais atašė diskutavo eksporto plėtros, užsienio investicijų pritraukimo temomis.

Ekonominiai atstovai taip pat lankėsi Gyvybės mokslų ir Fizinių ir technologijos mokslų centruose ir jų laboratorijose, kur pristatyti šių sričių mokslo pasiekimai, aptartas bendradarbiavimas su diplomatinėmis atstovybėmis. Išsakytas lūkestis, kad diplomatinės atstovybė aktyviau prisidėtų prie aukšto lygio mokslininkų ir talentų pritraukimo iš užsienio, Lietuvos mokslo pasiekimų viešinimo užsienyje bei rizikos kapitalo pritraukimo į Lietuvą.

Diskusijose aktualiais ekonominio saugumo klausimais dalyvavo energetikos viceministras Antanas Zananavičius, Susisiekimo ministerijos, AB „Lietuvos geležinkeliai”, Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos atstovai. Su AB LitGrid atstovais aptarta Baltijos elektros tinklų sinchronizacija su kontinentine Europa.

Šiuo metu Lietuvos diplomatiniuose atstovybėse ir konsulinėse įstaigose dirba 63 ekonominiai atstovai – diplomatai, vykdanys ekonomines funkcijas, ir kitų valstybės institucijų deleguoti specialieji atašė. **LR URM**

ATMINIMO DIENOS ĮSPŪDŽIAI

Pagal amžių ir Posto 613 narystę pareigingi nariai atlieka savo pareigą. *V. Matulionio nuotr.*

Garbės sargyba po salvių atiduoda pagarbą, šalia stovi sargybos vadovas Anthony Balas. *V. Matulionio nuotr.*

Šių metų Atminimo dienos (*Memorial Day*) apeigos Klivlande, OH, vyko šv. Kazimiero parapijos aikštėje ir šventovėje. Jas organizavo šv. Jurgio katalikų karo veteranų Post 613. Šv. Mišias aukojo klebonas kunigas Joseph Bacevice ir kunigas Andrew Morkunas,

o šv. Mišių muzikinę dalį atliko parapijos choro vedėja vargonininkė Roma Bandza. Aikštės apeigų punctualumas ir tikslumas man priminė karinę drausmę. Po iškėlimo ir nuleidimo iki pusės stiebo JAV vėliava plėvesavo tarp M.I.A.-POW vėliavų, trimitininkas

sugrojo JAV himną. Po to sekė tradicinis mirusių posto narių vardų ir pavardžių skaitymas, jį atliko klebonas kunigas J. Bacevice.

Mirtis neišvengiamai retina posto narių eiles ir postas ieško naujų narių.

Žuvusiems ir mirusiems

kariams pagerbti posto garbės sargyba iššovė dvylika salvių. Tada posto nariai įnešė į šventovę vėliavas. Prieš prasidedant šv. Mišioms, vargonininkė sugiedojo „*America the Beautiful*“. Kunigas Andrew Morkunas, kuris dažnai aukoja sekmadienio 8.30 val.

r. šv. Mišias, pasakė dienai pritaikytą trumpą pamokslą, o šv. Mišių pabaigoje vargonininkė sugiedojo „Aleliuja“. Visi apeigų dalyviai, kaip buvo skelbta parapijos biuletenyje, buvo pakviesti į „Gintaro“ restoraną pusryčiams.

Algirdas V. Matulionis

JUNGTINĖS KARALYSTĖS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ PAMINĖJO 75-METŲ VEIKLOS JUBILIEJŲ

Jungtinės Karalystės lietuvių bendruomenę (JKLB) sveikino ir Lietuvos pirmoji ponija Diana Nausėdienė. *Lietuvos Respublikos Prezidentūros nuotr.*

Gegužės 28-27 dienomis Jungtinės Karalystės lietuvių bendruomenė (JKLB), viena seniausių lietuvių užsienyje vienijančių organizacijų, minėjo 75-erių metų sukaktį. Bendruomenę sveikino ir Lietuvos pirmoji ponija **Diana Nausėdienė** bei Lietuvos ambasadorius Jungtinėje Karalystėje **Renatas Norkus**.

„Šis garbingas jubiliejus simbolizuoja lietuvių vienybę ir bendruomeniškumą, mūsų tautos pasirinktą laisvės kryptį ir mūsų visų meilę Lietuvai. Dėkoju Jums, Jungtinės Karalystės lietuviai, už Jūsų

neblėstančią meilę Lietuvai, Jūsų prasmingus darbus, puoselėjamas lietuviškas tradicijas, lituanistinį švietimą, už Jūsų lyderystę ir Lietuvos garsinimą pasaulyje“, – sakė ambasadorius R. Norkus. Ambasadorius taip pat perdavė Lietuvos užsienio reikalų ministro Gabrieliaus Landsbergio sveikinimą bei įteikė Užsienio reikalų ministerijos dovaną bendruomenei – 75 metų trišpalvę.

Bendruomenę taip pat pasveikino Ekonomikos ir inovacijų ministrė **Aušrinė Armonaitė**, Lietuvos Respubli-

kos Seimo narė **Dalia Asanavičiūtė**, Lietuvos ambasadorius JK **Renatas Norkus**, Lietuvos nuolatinis atstovas prie ES **Arnoldas Pranckevičius**, Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkė **Dalia Henkė**.

Renginių metu ypatingas dėmesys skirtas lituanistiniam švietimui. Gegužės 28 dieną vyko Dvikalbystės ir lituanistinio švietimo konferencija, kurią atidarė pirmoji ponija D. Nausėdienė.

Gegužės 29 dieną pirmoji ponija D. Nausėdienė ir ambasadorius R. Norkus susitiko su lituanistinių mokyklų vadovais ir aptarė mokyklų bendruomenėms aktualius klausimus, domėjosi mokyklų veikla ir aktualijomis. Susitiki-

me pabrėžta lituanistinio švietimo svarba, lietuvių kalbos ir tradicijų puoselėjimas.

Bendruomenės nariai taip pat dalyvavo diskusijoje „Stiprios lietuvių bendruomenės - stipri Lietuva“, kurioje buvo pristatyta Lietuvos Prezidento Gitano Nausėdos globojama pilietinio įsitraukimo iniciatyva „Lietuvos galia“, kurios tikslas – aktyvinti visuomenės įsitraukimą į valstybės gyvenimą ir stiprinti pilietinę galią.

Jungtinės Karalystės lietuvių bendruomenė – gausiausia, žinomiausia ir aktyviausia lietuvių organizacija JK, įkurta 1947 metais. JKLB yra Pasaulio lietuvių bendruomenės narė, ją sudaro 23 skyriai.

LR URM

Šventės dalyviai.

Dovilės Jurkienės nuotr.

LITUANISTIKOS TYRIMO CENTRE – PASKAITA APIE LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ DRAUGIJOS ISTORIJA

Š. m. gegužės 13 d. 7 val. vakaro Lituanistikos tyrimo centre išėivijos lietuviai susirinko į Vytauto Didžiojo universiteto docentės literatūrologės dr. Žydronės Kolevinskienės paskaitą apie Lietuvos rašytojų draugijos istoriją Lietuvoje ir išėivijoje „Ką pasakoja šimtametės draugijos archyvai“. Renginį moderavo Lituanistikos tyrimo centro Valdybos pirmininkė Kristina Lapienyte.

Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto docentė literatūrologė dr. Žydronė Kolevinskienė, tirianti Lietuvos rašytojų draugijos Amerikoje veiklą nuo 1950 iki 1990 metų, jau penktą kartą (pirmasis apsilankymas buvo 2008 metais) atvyksta į Lituanistikos tyrimo centrą su labai konkrečiu tikslu – baigti rinkti medžiagą ir sukurti duomenis apie Lietuvos rašytojų draugiją Amerikoje.

„Tačiau, nors atvykstu nebe pirmą kartą, randu naujų, nežinomų dokumentų, – paskaitos metu pasakojo dr. Ž. Kolevinskienė, – pavyzdžiui, mokslininkui didelis atradimo džiaugsmas, kai randi iki šiol nežinomus, niekur nepublikuotus Liūnės Sutemos laiškus rašytojui Česlovui Grincevičiui (kuris vėliau buvo Pasaulio lietuvių archyvo vadovas ir Lietuvos rašytojų draugijos pirmininkas), Jurgio Savickio rankraštinio palikimo bylą su paminklo Jurgiui Savickiui statymu Prancūzijoje susijusiais dokumentais, rašytojo Juozo Krumino epistoliniame palikime užfiksuotas paskutiniųjų gyvenimo savaitų detales. Šios stažuotės metu naujai atsivėrė LRD pirminko Česlovo Grincevičiaus

archyvas, kuriam anksčiau buvau skyrusi mažiau dėmesio”.

Vytauto Didžiojo universiteto docentė pabrėžė, jog Lituanistikos tyrimo centras, dabar iš Čikagos persikėlęs į Lemontą, suteikia puikias sąlygas darbui: darbo vieta mokslininkui, kompiuteris (jeigu reikalinga), skeneris, kopijavimo aparatas. Čia pat – ir laikraščių fondai, biblioteka, kur dirbant gali patikrinti reikalingą informaciją ar surasti trūkstamą. O Centro pastatą juosianti didelė žalia pieva, žydintys medžiai, pasak mokslininkės, atokvėpio minutėmis leidžia pasijusti lyg Lietuvoje.

„Atrastais archyviniais lobiais rūpėjo pasidalyti su Lituanistikos tyrimo centro darbuotojais, savanoriais, lietuvių bendruomene, – kalbėjo Vytauto Didžiojo universiteto docentė, – todėl esu labai dėkinga Lituanistikos tyrimo centrui už šiltą gegužės 13-osios vakarą organizuotą atvirą paskaitą, kurią pavadinau „Ką pasakoja šimtametės draugijos archyvai?“.

Lituanistikos tyrimo centras: Vytauto Didžiojo universiteto docentės literatūrologės dr. Žydronės Kolevinskienės paskaitoje „Ką pasakoja šimtametės draugijos archyvai?“.

Živilės Gurauskienės nuotr.

Iš kairės į dešinę – Lituanistikos tyrimo centro Valdybos pirmininkė Kristina Lapienyte ir Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto docentė literatūrologė dr. Žydronė Kolevinskienė.

Živilės Gurauskienės nuotr.

Paskaitai pasibaigus referentė dėkojo Lituanistikos tyrimo centro Tarybos pirmininkui dr. Robertui Vitui, Lituanistikos tyrimo centro Valdybos pirmininkei Kristinai Lapienytei, Centro darbuotojoms Indrei Antanaitis Jacobs ir Gailei

Vitienei už ypatingą globą ir akademinę pagalbą stažuotės metu, ir, renginio moderatorei pakvietus toliau tęsti diskusijas prie vaišių stalo, dalijosi įspūdžiais su renginio svečiais.

„Voruta.lt“ korespondentė Živilė Gurauskienė

Diskusijos akimirka. Iš kairės į dešinę – poetas Linas Umbrasas ir doc. dr. Žydronė Kolevinskienė.

Živilės Gurauskienės nuotr.

Š. AMERIKOS LIETUVIŲ XVI TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ VYKS FILADELFIJOJE 2022 M. LIEPOS 1–3 DIENOMIS

Džiaugiamės galėdami pranešti, kad Šiaurės Amerikos lietuvių XVI tautinių šokių šventė vyks Filadelfijoje 2022 m. liepos 1–3 dienomis. Ją organizuoja JAV lietuvių bendruomenė kartu su Lietuvių tautinių šokių institutu ir Kanados lietuvių bendruomene.

Nors dar ne visos grupės gali rinktis repeticijoms, gauname vis daugiau entuziastingų žinių apie šokėjų pasiryžimą ir gerą nuotaiką. Siekiant užtikrinti dalyvių, svečių, rėmėjų ir partnerių sveikatą bei saugumą, šventės metu bus laikomasi oficialių nurodymų ir apribojimų, taikomų 2022 m. vasarą uždaroje patalpose vyksiantiems teatro ir muzikos renginiams.

Šventės Kūrybinė grupė atnaujina ir pildo šokėjų registracijos duomenis. Visos dalyvaujančios grupės turi registruotis nepriklausomai nuo to, ar buvo užsiregistravę 2020/2021 m. planuotoms šventėms, ar ne.

Išsamesnės informacijos teirautis Tado Varanecko el. paštu tadas.varaneckas@sokiusvente.org.

Viešbučių rezervacija prasidėjo spalio 23 d. Organizatoriai kreipiasi į visus prašydami rezervuoti tik tiek kambarių, kiek iš tiesų reikia. Rezervacijai užtikrinti teks įmokėti vienos nakvynės sumos depozitą arba pateikti rezervuojančio asmens vardu išduotos kreditinės kortelės numerį. Organizatorių derybininkams pavyko sutarti, kad 2020 ir 2021 m. galiojusios kambarių kainos būtų taikomos ir 2022 m. rezervacijoms. Plačiau – <https://www.sokiusvente2020.org/viesbučiai>.

Šventės finaliniam koncertui 2020 m. įsigyti bilietai galios ir 2022 m. 3 d. liepos renginiui. Jų keisti nereikės. Bilietų pardavimas tęsiamas, juos galima įsigyti arenos bilietų kasose (tel. 800-298-4200) arba internetu: <https://ev9.eventue.net/cgi-bin/ncommerce3/SEGetEventList...>

Pageidaujantys gražinti bilietus gali tai padaryti iki 2021m. gruodžio 1d. Atkreipiame dėmesį, kad bilietų pristatymo mokestis (delivery fee) negražinamas. Mokėjusiems grynaisiais teks susisiekti su „Liacouras“ arenos bilietų kasomis tel. 800-298-4200 dėl pinigų grąžinimo.

Pokylių bilietai, anksčiau įsigyti iškilmingam pokyliui

(Nukelta į 9 psl.)

PRENUMERUOKITE DIRVA

DIRVA
LAIMAS DAUGIŲ JŪM GERMŪNAS
LIEPOS GIMTOS VASARŲ

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLA SE - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

KINO KŪRĖJUI MANTUI KVEDARAVIČIUI ATMINTI – FILMO „MARIUPOLIS” PRISTATYMAI ŠIAURĖS ŠALYSE

„Mūsų kino teatrui svarbu pristatyti tokio iškilaus kino kūrėjo darbus švedų auditorijai. Visuomenė turi žinoti, kokią reikšmingą misiją atliko lietuvių režisierius Mantas Kvedaravičius. Ypač ji išryškėja šiandienos brutalių agresijos įvykių kontekste. Mane labai sujaudino akimirksniu išpirkti bilietai į filmo seansą, skirtą kūrėjo atminimui. Gausus užsienio šalių ambasadorių dalyvavimas filmo pristatyme rodo šio menininko kūrybos svarbą pasauliniu mastu”, – įspūdziais dalijasi kino teatro „Klariografen” vadovė Hanna Karlsson.

Dokumentinis filmas „Mariupolis” – tai keturių šalių (Lietuvos, Vokietijos, Prancūzijos ir Ukrainos) bendros gamybos kūrinys. Režisieriaus M. Kvedaravičiaus darbas sulaukė tarptautinio pripažinimo: filmo premjera įvyko 2016 m. tarptautiniame Berlyno kino festivalyje, o ši dokumentika nominuota tarptautiniam „Amnesty International” apdovanojimui.

„Mano filmai ne apie karą, o apie gyvenimą šalia karo, gyvenimą, gyventą nepaisant karo”, – viename interviu aptariant jo filmus „Barzakh” ir

„Mariupolis” yra pasakęs M. Kvedaravičius.

Šis filmas – tai karo įkaitu tapusio miesto paveikslas. Juostoje pasakojama apie miestą, besirengiantį karui: vieniems tai proga parodyti agresiją, kitiems – geriausias laikas pasitaisyti batus ar retuotai naujus spektaklius. Vyras taisy žvejybos tinklus ir eina prie tilto. Susiduria du tramvajai – niekas nenukentėjo, kabeliai sutvarkyti tą pačią dieną. Gamyklos darbininkams rengiamas nedidelis koncertas, o nuoširdus smuikininko pasirodymas priverčia išspausti ašarą. Bombos krenta į jūrą, niekas nesistebi, nereaguoja. Grasinimai bombardavimais įrėmina kasdienį gyvenimą šiame Ukrainos mieste Mariupolyje, esančiame į rytus nuo Krymo, kur kadaise gyvenę graikai. M. Kvedaravičius Mariupolį vaizduoja kaip poetišką ir neįprastai ramų miestą su jam būdinga įvairalype nuoširdžių ir taikių žmonių bendruomene.

„Drąsusis Mantas Kvedaravičius nepraleidžia svarbiausių pasaulio aktualijų, sugeba karščiausiu momentu atsidurti aštraus konflikto zonoje ir nebijo rizikuoti dėl reikalingos filmui medžiagos.

Stokholme pristatytas režisieriaus Manto Kvedaravičiaus atminimui skirtas jo sukurtas filmas „Mariupolis” (2016), įamžinęs Ukrainos uostamiestį, kuriame režisierius buvo rusų kareivių brutaliai nužudytas kovo pabaigoje.

Justinos Rosengren nuotr.

Jam labiausiai rūpi nematomi ir absurdiškų aplinkybių įkai-tais tapę žmonės, kurie tiesiog neturi kitokio pasirinkimo, kaip gyventi karo batalijų apsuptame mieste”, – taip režisierius yra apibūdinęs kino ekspertas Edvinas Pukšta.

M. Kvedaravičius (1976–2022) – lietuvių kino kūrėjas, magistro laipsnį įgijęs Oksfordo universitete. Kembridžo universitete jam suteiktas kultūros antropologijos krypties daktaro laipsnis. Pirmasis režisieriaus dokumentinis fil-

mas „Barzakh” buvo atrinktas į daugelį festivalių, laimėjo keletą apdovanojimų, įskaitant „Amnesty International” prizą ir Ekumeninės žiuri prizą 2011 m. Berlyne. Kiti du lietuvių kūrėjo filmai „Mariupolis” (2016 m.) ir „Partenonas” (2019 m.) buvo atrinkti į Berlyno ir Venecijos tarptautinių festivalių programas.

Filmo „Mariupolis” pristatymai Kopenhagoje įvyks Danijos nacionalinio kino instituto filmotekoje birželio 5 ir

25 dienomis, vėliau filmas bus pristatytas Suomijoje.

Filmo „Mariupolis” pristatymai rengiami bendradarbiaujant Stokholmo kino teatrui, Danijos nacionaliniam kino institutui, LR ambasados Švedijoje bei Danijoje ir LR kultūros atašė Švedijoje, Suomijai ir Danijai Lianai Ruokytei-Jonsson.

Gegužės 19 d., tarptautiniame 75-ajame Kanų kino festivalyje įvyko pasaulinė M. Kvedaravičiaus filmo „Mariupolis 2” premjera. **LR KM**

LIETUVOS ŠIUOLAIKINIS ŠOKIS PRISTATYTAS TARPTAUTINIAME FESTIVALIJE STOKHOLME

Gegužės 7–8 d. Stokholme vykusiame tarptautiniame šiuolaikinio šokio festivalyje STHLM DANS buvo pristatyti net du Lietuvos šokio spektakliai – choreografės, šokėjos **Anos Marijos Adomaitytės** „Workpiece” ir choreografo, šokėjo **Luko Karvelio** „Theo”.

STHLM DANS – tai naujas tarptautinis šiuolaikinio šokio festivalis, šįmet pavadintas „Pradžia”. Jo renginiai vyko gegužės 4–14 d. visame Stokholme. Pagrindinis šio festivalio tikslas – perkelti

(Atkelta iš 8 psl.)

Š. Amerikos lietuvių XVI tautinių šokių šventė vyks Filadelfijoje 2022 m. liepos 1–3 dienomis

bei jaunimo/šeimų banketui, galios ir 2022 m. pokyliams. Naujų biletų į šiuos pokylius pardavimas prasidėjo 2021 lapkričio 22 d., informacija buvo skelbiama soc. tinkluose, žiniasklaidoje ir šventės tinklapyje. Viliamės, kad jokie sunkumai neįveiks šokėjų ir svečių pasiryžimo.

Lauksime visų Filadelfijoje!

JAV lietuvių bendruomenė

šokį į naujus kontekstus, sukurti naujų galimybių įvairiems šokio menininkams pristatyti savo kūrybinius formatus ir drąsias idėjas.

„Vienas iš festivalio STHLM DANS tikslų – sukurti tvaresnius autorinio šokio kūrinių mainus tarp Švedijos ir kaimyninių šalių, o dialogo su Lietuva plėtojimas svarbus jau nuo pačios pradžios, nes tarptautiniai mainai yra jo DNR dalis”, – sako festivalio meno vadovė **Marie Proffit**.

Festivalio STHLM DANS komanda pradėjo dirbti prie šio projekto 2021 m. pradžioje, dar per pandemiją, ir išskėlė sau uždavinį pritraukti į Stokholmą naują auditoriją bei pristatyti daugiau šiuolaikinio šokio naujose miesto erdvėse. Taip pat ieškota atsakymų į klausimus: kaip būtų galima paskatinti kūrybinį bendradarbiavimą tarp šokio institucijų, muziejų ir kitų organizacijų, kaip pabandyti sukurti tvaresnį šokio programavimo būdą Stokholme, Švedijoje ir gretimuose regionuose, kaip galime parodyti, kad šiuolaikinis šokis yra aktualus visiems?

Tad šiemet pirmajame, bandomajame festivalyje išmėgi-

nami įvairūs formatai ir idėjos. Festivalio programoje pristatoma 10 skirtingų kūrinių – atliekami muziejuose, miškuose, autobusų stotelėse ir scenoje, jie skirti įvairaus amžiaus bei jautrumo žiūrovams. Jau dabar tikimasi, kad kitais metais bus galimybė plėsti bendradarbiavimo tinklą Stokholme ir aplink jį, kad mieste pasklis daugiau šokio spektaklių, skirtų platesnei publikai.

Lietuvių spektaklis „Theo” vyko priešais Karališkąjį dramos teatrą (jame dirbo ir kūrė legendinis režisierius Ingmaras Bergmanas) esančioje miesto judriausioje autobusų stotelėje, o „Workpiece” buvo rodomas šio teatro priešingose pusėse esančiame scenos menų muziejuje. Publikos gausa ir šiltos reakcijos per spektaklius, atrodo, įtikino festivalio organizatorius, jog šią prasmingą misiją verta tęsti ateinančiais metais.

„Lietuvos šokio scena yra turtinga ir ryški, čia galima rinktis iš daugybės nuostabių atlikėjų. 2021 m. pradžioje užmegztas dialogas su Lietuvos šokio informacijos centru ir jo direktore **Gintare Mastikaite** buvo būtinas norint identifikuoti menininkus,

kurie atitiktų festivalio vizijas. Luko Karvelio „Theo” labiausiai mus sudomino tuo, kad jo atlikimo metu publika gali būti arti arba stebėti iš tolo; jis subtiliai trikdo mūsų naudojimąsi viešąja erdve. Tai sukuria erdvę netikėtumui mūsų pernelyg reguliuojamoje miesto aplinkoje ir kelia mums klausimų: ar tranzitinė vieta gali tapti kūrybinės raiškos erdve? Kaip choreografinis kūrinys keleivių laukimo laiką gali paversti laikina ir netikėta sąveika? Įtraukdamas priklausomybės ir priklausomybių klausimą, jis siūlo pažeidžiamumo ir žaismingumo erdvę Stokholmo keleiviams ir praeiviams”, – įspūdziais dalijasi festivalio STHLM DANS meno vadovė Marie Proffit.

Muziejuje „Scenkonstmuseet” gegužės 7–8 d. pristatytas Anos Marijos Adomaitytės ir **Gautier’o Teuscher’o** darbas „Workpiece”. Kūrinyje pateikiamas humoristinis ir aštrus kūno vaizdas

– kūno, dirbančio kapitalistinėje greitojo maisto restoranų aplinkoje. Ana Marija pasinaudojo savo pačios patirtimi ir surinko kitų greitojo maisto darbuotojų įspūdzius. „Scenkonstmuseet” muziejiaus kontekste pademonstruotas kūrinys yra įrodymas, kad mūsų kasdieniame ir darbiniam gyvenime esama savitos choreografijos: tai ir režisūra, ir atlikimas. Kiek mes formuojame savo darbą, o kiek jis formuoja mus? Esant dabartiniam darbo vietos skaitmeninimo ir robotizavimo klimatui, „Workpiece” mums primena apie darbo procese dalyvaujančio kūno žmogiškumą.

Lietuvos šiuolaikinio šokio programa festivalyje STHLM DANS pristatyta bendradarbiaujant su Lietuvos šokio informacijos centru ir Lietuvos kultūros atašė Švedijoje, Suomijai ir Danijai **Liana Ruokyte-Jonsson**. Projektą finansavo Lietuvos kultūros institutas. **LR KM**

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

KNYGOS – STIPRUS BENDRYSTĖS SIMBOLIS

Knygos – galinga jėga. Šiandien tai labai aktu-
lu, nes jos prisideda prie
paramos misijos Ukrainai.
Lietuvos gyventojų geno-
cido ir rezistencijos tyrimo
centro Leidybos skyriaus
išleistos knygos: „Daugel
krito sūnų... Partizanų gre-
tose“, „Partizano Liongino
Baliukevičiaus-Dzūko die-
noraštis“, „Tikroji XX a.
Lietuvos istorija“, „Karas po
karo. Ginkluotas antisovietis
pasipriešinimas Lietuvoje
1944–1953 m.“, „Nežinomas
karas. Ginkluotas antisovietis
pasipriešinimas Lietuvoje
1944–1953 m.“ kitą savaitę
iškelia į Ukrainą.

Šios idėjos autorius ir
iniciatorius – viešųjų ryšių
specialistas Alkas Paltarokas,
kuris ne kartą lankėsi
Ukrainoje.

„Knygos mums primena,
kaip svarbu išsaugoti isto-
rinę lietuvių tautos atmintį
Lietuvos valstybės ateičiai.

Nesame niekuo išskirtiniai,
visa žmonija nuolat pati-
ria didesnes ar mažesnes
grėsmes, įtampą, neramu-
mus, ypač dabar, kai visa
tai vyksta Ukrainoje“, – do-
vanodamas ukrainiečiams
istorinės atminties knygas
kalbėjo Lietuvos gyventojų
genocido ir rezistencijos
tyrimo centro generalinio
direktoriaus pavaduotojas
Vytautas Lukšys.

Lietuvos gyventojų geno-
cido ir rezistencijos tyrimo
centru padovanotas Adolfo
Ramanausko-Vanago por-
tretas. Jo autorius – Denisas
Žarkovas, Ukrainos kari-
ninkas, kuris nuo 2015 m.
kovoja su rusų okupantais.
Su D. Žarkovu A. Paltarokas
susipažino 2019 m. rytų fron-
te Ukrainoje.

„Nekantryju paspausti
jam ranką ir perduoti paramą
iš Lietuvos. Esu jam labai
dėkingas už partizanų vado
portretą“, – sakė viešųjų ry-

Varėnos rajono Merkinės krašto muziejuje.

genocid.lt

šių specialistas A. Paltarokas.

Originalas šiuo metu eks-
ponuojamas Varėnos rajono

Merkinės krašto muziejuje ir
vėliau atiteks A. Ramanaus-
ko-Vanago dukrai Auksutei

Ramanauskaitei-Skokaus-
kieni.

genocid.lt

ATIDENGTA PAMINKLAS KOVOTOJAMS UŽ LIETUVOS LAISVĘ

Spaske atidengtas paminklas kovotojams už Lietuvos laisvę. LGGRTC vyr. patarėjo prof. A. Vyšniūno nuotr.

2022 m. gegužės 31 die-
ną Spasko memorialinia-
me komplekse Karagandoje,
Kazachstane, atidengtas
paminklas šiame regione
kentėjusiems ir žuvusiems
politiniams kaliniams lietu-

viams.

Paminklu įamžinamas
trylikos asmenų atminimas,
kurie buvo perlaidoti iš su-
naikintų Rudniko kapinių.
Oficialioje paminklo atiden-
gimo ceremonijoje dalyvavo

Lietuvos gyventojų genocido
ir rezistencijos tyrimo centro
generalinis direktorius dr.
Arūnas Bubnys, Centro vy-
resnysis patarėjas prof. **Algis
Vyšniūnas**, Centro strateginio
vystymo ir komunikacijos

skyriaus vedėjas Ramūnas
Kalvaitis. Iškilmingame ren-
ginyje dalyvavo daugiau nei
dvidešimties šalių ambasado-
riai, Europos Sąjungos atsto-
vybės Kazachstane bei vietos
institucijų atstovai.

Spasko memorialinia-
me komplekse 28 pasaulio
valstybės pastatė paminklus
savo žuvusiems tautiečiams.
Džiugu, kad visi ambasado-
riai oficialiai pagerbė ir žu-
vusiuosius už Lietuvos laisvę.

Sveikinimo kalboje Lie-
tuvos ambasadorius Kazach-
stane **Gintautas Vasiulis** ne
tik pabrėžė būtinybę niekada
neleisti pasikartoti XX a.
represijoms, bet ir atsigręžė
į Ukrainą: „Istorija kartojasi
būtent šią akimirką – karinės
agresijos būdu okupuotose

Ukrainos teritorijose.“

Džiugu, kad 2020 metais
pradėtą stambaus masto isto-
rinės atminties išsaugojimo
projektą įgyvendino Lietu-
vos gyventojų genocido ir
rezistencijos tyrimo centras,
ypač daug prisidėjo Centro
vyresnysis patarėjas, pro-
fesorius, architektas **Algis
Vyšniūnas**, bendradarbiau-
damas su Užsienio reikalų
ministerija, Lietuvos amba-
sada Kazachstane ir Kultūros
vertybių globos tarnyba. Prie
šio kilnaus projekto įgyven-
dinimo aktyviai prisidėjo
Lietuvos garbės konsulas
Karagandoje **Vitalijus Tva-
rijonas**.

Kasmet, gegužės 31 die-
ną, visame Kazachstane pa-
gerbiama totalitarizmo rep-
resijų aukų atminimas.

genocid.lt

LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKOS 50-EČIO JUBILIEJUS

2022 m. gegužės 28-ąją
Kybartuose visą dieną vyko
renginiai, skirti Lietuvos Ka-
talikų Bažnyčios Kronikos
50-čiui paminėti. Minėdami
šią iškilmingą sukaktį, Kybar-
tai surengė išskirtinį renginį,
kuris prasidėjo šv. Mišio-
mis Eucharistinio Išganytojo
bažnyčioje. Po jų Kybartuose
(Darvino gatvėje) Lietuvos
Katalikų Bažnyčios Kronikos
50-mečio atminimui atidengta
Vido Cikanos sukurta meninė
kompozicija - paminklas, kurį
pašventino Kardinolas S.
Tamkevičius, SJ. Ši meninė
kompozicija papuoš Kybartus
ir mums visiems kasdien pri-
mins, koks svarbus krikščio-
nių bendruomenei buvo šis
leidinys.

Kybartų kultūros centre
vyko istorinė konferencija,
kurioje pranešimus skai-
tė Kardinolas, Kauno arki-
vyskupas emeritas Sigitas
Tamkevičius SJ, Lietuvos
diplomata ir aktyvi visuo-
menininkė **Gintė Bernar-
deta Damušytė-Damušis**,
Vilniaus universiteto prof.
Arūnas Streikus.

Viena iš pagrindinių Lie-
tuvos Katalikų Bažnyčios
Kronikos bendradarbių ir pla-
tintojų, Eucharistinio Jėzaus
seserų kongregacijos narė
sesuo **Bernadeta Mališkaitė**
pristatė savo apibendrinantį
pranešimą „Tiesa įgalina ir
išlaisvina“.

Kardinolas S. Tamkevičius
SJ katalikiškų šeimų iš Ky-

bartų atstovams, kurie soviet-
mečiu prisidėjo prie Lietuvos
Katalikų Bažnyčios Kronikos
leidybos, platinimo ar kitos
paramos, įteikė atminimo me-
dalius.

Konferencijos
pabaigoje ren-
ginio dalyviams
buvo pristatytas
Kybartų kultūros
centro sukurtas fil-
mas „Kronika“.

Konferencijos
dalyviai turėjo ga-
limybę susipažinti
su nedidele LKB
Kronikos leidinių
ir laiškų parodėle,
kuri buvo prista-
tyta Kybartų kul-
tūros centro fojė.

Kybartų Eucharistinio
Išganytojo bažnyčioje vyko
KKC pučiamųjų instrumentų
orkestro „Kybartai“ iškilmin-
gas koncertas. **genocid.lt**

Eucharistinio Jėzaus seserų kongregacijos
narė sesuo Bernadeta Mališkaitė pristatė sa-
vo apibendrinantį pranešimą „Tiesa įgalina ir
išlaisvina“. LGGRTC darbuotoja R. Kaminsko nuotr.

KLAIDOS ATITAIŠYMAS.

Š.m. „Dirvos“ Nr.8. pir-
mame puslapyje straipsnio
„Seimo narių delegacija lan-
kėsi JAV“ nuotraukoje netei-
singai nurodytos pavardės.
Turi būti: „Iš kairės: Užsienio
reikalų komiteto narys Žygi-
mantas Pavilionis, Lietuvos
Respublikos ambasadorė JAV
Audra Plepytė, Seimo Nacio-
nalinio gynybos ir saugumo
komiteto pirmininkas Laury-
nas Kasčiūnas, Senato Asigna-
vimų ir biudžeto komiteto na-
rys Lindsėj Greham (Lindsay
Graham), Seimo Pirmininko
pavaduotojas Jonas Jarutis,
Ateities komiteto pirmininko
pavaduotojas Lukas Savickas.
Seimo nuolatinės atstovės JAV
Kongrese Agnijos Tumkevič
nuotr.“

ČIKAGOJE PRAUŽĖ JUBILIEJINĖ SPORTO ŠVENTĖ – 70-OSIOS ŠALFASS ŽAIDYNĖS

Gegužės 15-22 dienomis visus JAV ir Kanados lietuvių sportininkus bei jų gerbėjus suvienijo didžiausia išeivijos sporto šventė – jubiliejinės 70-osios Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos (ŠALFASS) žaidynės. Jose, keturių sporto šakų – krepšinio, stalo teniso, biliardo ir boulingo (kėgliavimo) – varžybose dėl ŠALFASS apdovanojimų varžėsi apie 400 sportininkų iš keliolikos JAV valstijų, taip pat Kanados ir netgi Jungtinės Karalystės! Dar įvyko ir specialus proginis Čikagos lietuvių bėgimo klubo skaičių 70 „išbėgimas“, taip pat Luko Kulbio greitųjų šachmatų varžybos Pasaulio lietuvių centre.

Kaip reta - turingas sekmadienio rytas. Tikiuosi ŠALFASS nesupyks, jei Čikagos lietuvių bėgimo klubas pasigirs, kad atidarė 70-ąsias Žaidynes, kurios vyko visą savaitę. ŠALFASS jubiliejų pažymintis skaičius 70 nubėgtas Lemont-IL - lietuviškiausio JAV miestelio gatvėmis. Susirinkome septyniuose, bėgome 7 mylias - štai taip už kiekvieną Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir Sporto sąjungos gyvavimo dešimtmetį. Sveikiname - ilgiausių metų ŠALFASS! Gyvenime viskas persiduoda iš kartos į kartą. Rimvydas Bilevičius ir Dangis Grigas šiandieną tai nuostabiai patvirtino, dalyvaudami su savo vaikiukais. Ir ŠALFASS, ir lietuvių tauta gyvuos visame pasaulyje, nes vaikai jau žino, kad jie - iš Lietuvos. Yra ir bus lietuviai.

Lietuvių pasididžiavimo - krepšinio varžybose, penkiose salėse, tris varžybų dienas grūmėsi net 28 išeivijos lietuvių komandos.

Stipriausios – vyrų „A“ komandų grupės nugalėtojai tapo ir dar 2019 m. iškovotą čempionų titulą apgynė Niujorko „Geležinio Vilko“ komanda, finale rezultatu 46:39 nugalėjusi Čikagos lietuvių krepšinio lygos (ČLKL) čempionę – „Juodkrantės“ komandą.

Vyrų „B“ grupės nugalėtoja tapo darniai rungtyniavusi Detroito „Kovo“ komanda, lemiamoje dvikovoje rezultatu 56:42 nugalėjusi užjūrio lietuvių studentų rinktinę.

Kartu su suaugusiais jubiliejinėse ŠALFASS žaidynėse varžėsi ir 8-ios jaunučių komandos. Šiose varžybose daugiausiai apdovanojimų į savo kraitį susižėrė varžybų šeiminkai – Čikagos „Lituanica“ klubo jaunieji krepšininkai.

Sklandžiai vykusios krepšinio varžybų bei vienas iš ŠALFASS organizatorių Aurimas Matulevičius, pasibaigus krepšinio batalijoms, pabrėžė, kad šios ŠALFASS žaidynės viršijo visus lūkesčius. „Visas varžybų dienas krepšinio aikštelėse vyravo atkaklios dvikovos ir pakili sportinė dvasia. Tą patvirtino ne tik varžybų dalyviai, bet ir šiose

žaidynėse apsilankę žiūrovai, kurių padėkos ir sveikinimai tik patvirtino itin sėkmingai pasibaigusias jubiliejinės žaidynės – akcentavo A. Matulevičius.

Prie stalo teniso stalų – rekordinis dalyvių skaičius

Net 28 sportininkai savo jėgas išsiaiškino prie stalo teniso stalų. Kartu su vyrais dėl ŠALFASS apdovanojimų varžėsi ir keturios moterys. Jų grupėje stipriausia buvo čikagietė Brigita Dubrindis, finale palaužusi Zitą Bayr. Bronziniu apdovanojimu džiaugėsi buvusi ilgametė JAV lietuvių bendruomenės pirmininkė Sigita Šimkuvienė-Rosen.

B. Dubrindis poroje su Z. Bayr stipriausios buvo ir moterų dvejetų varžybose, aplenkusios sidabriniais apdovanojimais pasidabinusį S. Šimkuvienės ir Onutės Stanevičiūtės-Mills iš Toronto (Kanada) duetą.

Dar vieną – trečią – auksinį medalį varžybų šeiminkė B. Dubrindis iškovojė kartu su Deiviu Pavasariu dalyvaudama mišrių dvejetų varžybose. Čia antri liko Gediminas Mickus ir Z. Bayr, o bronziniais medaliais pasidabino Petro Ševalkovo ir S. Šimkuvienės-Rosen pora.

Pagrindinėje – vyrų vienietų varžybų kovoje – „akis į akį“ susirėmė Gediminas Mickus ir Paulius Girklys, kurių atkakloje dvikovoje pajėgesnis buvo ŠALFASS nugalėtojas

Biliardo varžybų nugalėtojų trejetas (iš kairės): Svajūnas Mirinavičius, Karolina Mažeikaitė ir Kęstutis Puidokas.

Niujorko-TX „Geležinio vilko“ krepšininkai apgynė ŠALFASS nugalėtojų titulą ir tapo jubiliejinį 70-ųjų žaidynių čempionais.

taurę ir auksinį medalį iškovojęs Gediminas.

Bronzinį apdovanojimą, rungdamasis su gerokai už save jaunesniais varžovais iškovojė 72 metų niujorkietis P. Ševalkovas. Šis daugkartinis įvairių stalo teniso varžybų nugalėtojas šiose žaidynėse gynė 2019 m. Niu Džersyje vykusią 69-ųjų ŠALFASS varžybų nugalėtojų titulą, kurį perleido savo jaunesniems kolegoms.

Vis dėlto vyriausias ŠALFASS žaidynių dalyvis be aukščiausios prabos apdovanojimo neliko: P. Ševalkovas kartu su savo kraštiečiu iš Niujorko Deiviu Pavasariu buvo nenugalimi vyrų dvejetų varžybose. Jose šis seniausio išeivijos sporto klubo, dar 1903 m. įkurto Niujorko LAK klubo narys, finale palaužė Aurimo Žemaitaičio ir Gedimino Žilio sidabrinį duetą. Vyrų dvejetų varžybų bronziniai medaliai atiteko „giminingiems“ Gedimino Mickaus ir Mindaugo Biečiauskos atstovams.

Net du auksinius medalius (vyrų ir mišrių dvejetų) varžybose pelnęs ŠALFASS Rytų apygardos pirmininkas ir stalo teniso varžybų vadovas D. Pavasaris džiaugėsi itin sklandžiai vykusiomis varžybomis ir rekordiniu jų dalyvių skaičiumi. – „Labai smagu buvo matyti tokį didelį stalo tenisininkų

būrį. Man šios ŠALFASS žaidynės buvo vienos įsimintiniausių, kurias galėčiau sulyginti su taip pat Čikagoje 2006 m. vykusiomis varžybomis, jos buvo mano pirmosios. Prabėgus ilgam laikui, džiugu, kad ŠALFASS 70-etiis pažymėtas didžia nata. Smagu, kad atsiranda pajėgių jaunų sportininkų, kurie ir vyresnius ir daugiau patyrusius sportininkus priverčia pasitempti.

Šių jubiliejinį 70-ųjų žaidynių metu bei joms tik pasibaigus supratau bei pajaučiau ir manau, kad ir daugelis mūsų Šiaurės Amerikos sporto mėgėjų – entuziastų lietuvių tai pastebėjo, kad ŠALFASS sąjunga pakilo į žymiai aukštesnį lygį! Ir už tai aš labiausiai noriu padėkoti organizacijos vadovui - ilgamečiui pirmininkui Laurynui R. Misevičiui. Šis mūsų organizacijos suklestėjimas ir yra Lauryno didžiausias nuopelnas. Tas nuoseklus ir ilgalaikis L. R. Misevičiaus bei jo komandos-valdybos darbas pagaliau sulaukė gausiausio derliaus per paskutinius 15 metų. Nors buvo ir tokių, kurie prieš eilę metų jau nurašinėjo mūsų organizaciją, kaip skaičiuojančią paskutinės dienas. Tad, atvirai pasakius, tikrai didžiuojusi būdamas ŠALFASS dalele ir pats jaučiuosi pakylėtas mūsų organizacijos sėkmės” – teigė daugkartinis ŠALFASS varžybų nugalėtojas ir prizininkas D. Pavasaris.

Stipriausias – vyro ir žmonos duetas

Ne ką mažesnio pasisekimo kitos sporto šakos šiometinėse ŠALFASS žaidynėse sulaukė ir

„DIRVAI“ AUKOJO:

R. Sadauskas,
Hampton, VA..... 100
K. Vaicikonis,
Palos Hills, IL 25
R. Ardys,
Ravenna, OH..... 10

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

boulingo (kėgliavimo) varžybos, į kurias dar pirmąją ŠALFASS varžybų dieną susirinko 20 šios azartinės sporto šakos dalyvių. Prie keturių takų dėl ŠALFASS apdovanojimų varžėsi 11 vyrų ir 9 moterys, tarp kurių buvo net 4 šeimyniniai vyro ir žmonos duetai.

Daugiau nei keturias valandas trukusiose varžybose taikliausiai įvairiaspalvius ir skirtingo svorio rutulius metė ir auksiniais medaliais pasidabino būtent vyras ir žmona: pajėgiausių vyrų žaidėjų grupėje nugalėtoju tapo Andrius Ančiulis, o tarp moterų stipriausia buvo Julija Ančiulienė.

Lemiamoje dvikovoje A. Ančiulis įveikė tą patį mėnesį ir tą pačią dieną (!) gimusį savo kolegą Aurimą Bartašką, o kovoje dėl bronzinio apdovanojimo Erikas Karaliūnas aidint gausioms ovacijoms įveikė savo tėvą – Darių Karaliūną.

Moterų varžybų finale J. Ančiulienė po dešimties metų serijos 7-iais taškais buvo pajėgesnė už Ingridą Jankavičiūtę, o trečioji vieta atiteko Žanetai Matusaitei, kuri įveikė Vaidą Bartašką.

Vyrų „B“ grupės nugalėtoju tapo Ovidijus Srėbalius, kuris nežymia taškų persvara įveikė Kęstutį Rekešį. Trečioji vieta atiteko Ričardui Baranauskui, kuris gan originaliais savo kamuolio metimais įveikė šių eilučių autorių Dainių Ruževičių. Šią nesėkmę kovojant dėl medalio jam praskaidrino žmonos Ingridos Ruževičienės sidabrinis medalis, iškovotas moterų „B“ grupės varžybose. Finale Ingrida nusileido ŠALFASS nugalėtoja tapusiai savo giminaitei pusseserei Gitanai Šidlauskas. Trečiąją vietą iškovojo Jolanta Janušienė, kovoje dėl bronzinio medalio įveikusi Ramutę Žiogienę.

Ne ką mažiau aistrų sukėlė ir sklandžiai, o kartu ir atkakliai, vykęs inauguracionis biliardo „aštuoneto“ turnyras, prie žaidimo stalų sukvieta 11 šios sporto šakos gerbėjų. Taikliausiai kamuoliukus į stalo skyles rideno ir savo meistriškumą (Nukelta į 12 psl.)

(Atkelta iš 11 psl.)

Čikagoje pražūžė jubilejinė sporto šventė – 70-osios ŠALFASS žaidynės

prieš kitus turnyro dalyvius įrodė Kęstutis Puidokas, aplenkęs šio ŠALFASS biliardo turnyro organizatorę Karoliną Mažeikaitę bei bronzinį medalį iškovojusį Svajūną Mirinavičių. **Žaidynių sėkmė pranoko lūkesčius**

Apibendrinamas sklandžiai prabėgusias jubiliejinės ŠALFASS žaidynės šios seniausios ir stambiausios išeivijoje sporto organizacijos vadovas Laurynas R. Misevičius pabrėžė, kad Čikagoje surengta sporto šventė pateisino savo vardą ir pranoko visus lūkesčius: „Dar likus trimis mėnesiams iki žaidynių pradžios buvo iškilęs klausimas, ar išvis bus surengtas šis

jos veiklą... Tačiau mes, pasitarę su ČLKL vadovu Aurimu Matulevičiumi, nepaisant skeptikų nuomonės, nutarėme surizikuoti ir organizuoti šias jubiliejinės žaidynes. Ir mums pavyko! Ir dar kaip! Gausių varžybų dalyvių skaičiumi ir savo sėkme jos pranoko visų mūsų lūkesčius!

ŠALFASS yra bene svarbiausia mano gyvenimo dalis ir jeigu aš rytoj atsikelčiau ir nebūtų „Šalfo“ – ko gero, gyvenimas netektų prasmės. Per 15 metų man vadovaujant ŠALFASS organizacijai žmonės išsakė visko: vieni minėjo, kad neišsilaikysime, kiti siūlė tyliai atšvęsti ŠALFASS jubiliejų ir uždaryti šią organizaciją, pareikšdami, kad šios lietuvių vienijančios sportinės grandies visai nereikia. Tačiau realybė parodė ką kitą – į žaidynes sugūžėjo apie 400 sportininkų iš daugiau nei dešimties JAV

Azartiškų boulingo varžybų dalyviai kartu su ŠALFASS vadovu Laurynu R. Misevičiumi: „ŠALFASS yra bene svarbiausia mano gyvenimo dalis ir jeigu aš rytoj atsikelčiau ir nebūtų „ŠALFO“ – ko gero, gyvenimas netektų prasmės“.

Lietuvos vardą, galime būti stiprūs ir vieningi tam tikruose dalykuose, o vienas iš jų yra sportas“ – pabrėžė jis.

krepšinio federacijos atstovas, Nemuno krašto 20-čių rinktinės treneris Mindaugas Noreika labiausiai nusipelnusiems užjūrio lietuviams įteikė LKF Lietuvos krepšinio šimtmečiui skirtus apdovanojimus, pasirodė „Dance Duo“ sportinių šokių jaunieji šokėjai, gimnastė Mėja Medingytė, rež. Arvydas Reneckis rodė savo kuriamo filmo apie ŠALFASS istoriją fragmentus, o po oficialios programos koncertavo 20-tį šiemet švenčiantys „Cigarai“. Ankstyvą sekmadienį šv. Mišiose Pasaulio lietuvių

centre buvo taip pat pažymėtas ŠALFASS 70-tis, skaitinius skaitė organizacijos prezidentas Laurynas R. Misevičius.

ŠALFASS sporto „banga“ užsibaigė greituoju šachmatų turnyru, kurį puikiai surengė Čikagos lietuvis Lukas Kulbis. Iki susitikimo su dauguma Jūsų jau liepos viduryje Druskininkuose!

Straiptnyje – Dainiaus Ruževičiaus, Deivio Pavasario ir Karolinos Mažeikaitės nuotraukos.

Dainius Ruževičius

Stalo teniso varžybų dalyviai liko patenkinti sklandžia varžybų eiga ir puikiomis turnyro emocijomis.

tradicinis ŠALFASS sporto renginys. Popandeminis laikotarpis ŠALFASS vadovybei pasėjo nemažai abejonių, ar sportininkai panorės varžytis žaidynėse, ar susirinks komandos, ir ar verta jas organizuoti. Kai kurie ŠALFASS valdybos nariai netgi tyliai siūlė nutraukti organizaci-

valstijų bei Kanados ir netgi Didžiosios Britanijos. Tad natūraliai iškyla retorinis klausimas – ar buvo verta surengti žaidynes? /.../ Turėdami vos 3 milijonus žmonių, mes lietuvių daugelyje veiklos sričių negalime būti geriausi, stipriausi, garsiausi, bet mes, garsindami

L. Misevičius priminė ir patvirtino, kad dar didesnio išeivijos sportininkų būrio mes kartu sulauksime jau netrukus – šių metų liepos 14-17 dienomis Druskininkuose vyksiančiose XI Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse, į kurias ruošiasi vykti ir gausi Šiaurės Amerikos bei Kanados sportininkų delegacija.

Verta pažymėti, kad prie sėkmingo 70-ųjų ŠALFASS varžybų organizavimo bei jų pravedimo našiai prisidėjo šių jubiliejinų žaidynių rėmėjai – Lietuvių Fondas, „Tower Communications Expert“, „Timberlake Trucks“ (Renas Lapinskas), taip pat Daiva ir Paulius Majauskai, Donatas Januta bei kiti ŠALFASS rėmėjai. Nuoširdus ačiū jiems! Na o kasmetinį Lietuvių Fondo piniginių prizą, kurį ŠALFASS vyrų „A“ krepšinio turnyrą laimėjusi komanda skiria savo pasirinktai lituanistinei mokyklai, „Geležinis Vilkas“, savo sudėtyje turėdamas net keletą Teksase gyvenančių krepšininkų, įskaitant vyr. trenerį, nutarė skirti Dalase įsikūrusiai „Baltijos“ lietuviškai mokymo įstaigai.

Šeštadienio vakare Pasaulio lietuvių centre Lemonte įvyko iškilminga ŠALFASS 70-čio vakaronė, specialiai šiam savaitgaliui atvykęs Lietuvos

ŠALFASS žaidynių nugalėtojai - Čikagos „Litanicos“ jaunieji krepšininkai.

Now serving Lithuanians, including former Taupa Members!

1385 Andrews Avenue
Lakewood, Ohio 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
latvian@ameritech.net

Hours: Mon, Wed, Fri 9:00AM-3PM
Tue 9:00AM-5:30PM
Sun 9:30-10:30AM, 1st and 3rd Sundays each month, except Federal Reserve holiday weekends

View our Website and Facebook page for a list of our services:

www.latvianclevelandcu.org

www.facebook.com/latvianclevelandcu

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuočiai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095
Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
Teikianti jaukią atmosferą liudėsio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.